

AMBRUS SZANISZLÓ:

Krisztus föltámadt, alleluja!

És fölzúgnak a hamuszín egek,
hajnalfele a ravensbrücki fák.
És megérik a fényt a gyökerek.
És szél támad. És fölzeng a világ.

Mert megölhették hitvány zsoldosok,
és megszünhették dobogni szive —
Harmadnapra legyőzte a halált.
Et resurrexit tertia die.

Pilinszky János

A Főtanács és a római Helytartó halálra ítélte, testét korbács, tövis, szeg és kereszt halálra gyötörte, szívét a lándzsa átjárta és lelkét millió tanú szemláltára kilehelte. Hideg és élettelen testét a gyolcs betakarta és a szikla magába zárta. Sírját a Főtanács lepecsételte és három katona őrizte.

De Krisztus harmadnapra föltámadt és legyőzte minden ellenségét. Legyőzte a törvényszéket, mely halálra ítélte. A lándzsát, mely szívébe fúródott, a katonákat, kik sírját őrizték, a lepecsételt kősziklát, mely sírját zárta, az ördögöt, ki zsákmányának tekintette, a poklot, melyből a pátriárkák lelkét kiragadta. Kínszenvedett teste megdicsőült, menyeyi szépségbe öltözött és a természet minden törvénye megszűnt uralkodni rajta: baj, sérülés nem érhetette, ostor, tövis nem sérthette, kard, fegyver nem foghatta.

Húsvét hajnalán Krisztus öt vérrózsától ragyogó föltámadt teste hirdeti az élet és a jó diadalát a halál és gonoszság fölött. Hirdeti az ember lelkéért folytatott szabadságharc győzelmét és egy új korszak megszületését az ember történetében. Mert, aki húsvét reggelén dicsőségesen föltámadt a sírból, az a mi testvérünk, egy közülünk, az első anyagból vétetett test, mely a halhatatlanság ruháját öltötte fel, áttörve az anyag és halál mesgyéjét és a természet fölötti rend polgára lett. Már pedig Szent Pál apostol szerint, ha Ő föltámadt, akkor mi is, mert Isten „nem a holtak, hanem az élők Istene” és „föltámasztotta Jézust húsvét reggelén halottaiból”, hogy Benne mindannyian egyszer új testet öltve föltámadjunk az örök életre.

„Ne szomorkodjatok tehát — írja tesszaloniki híveinek Szent Pál apostol — mint azok, akiknek nincs reményük. Ha Jézus, mint ahogy hisszük, meghalt és föltámadt, akkor Isten azokat is, akik Jézusban hunytak el, vele együtt föltámasztja... hogy azután mindenkor az Úrral legyünk... Oltstük fel tehát a hit és szeretet páncélját, sisakként pedig az üdvösség reményét. Hiszem Isten nem a halálra szánt, hanem az üdvösség elnyerésére Urunk Jézus Krisztus által...” A római híveit pedig ezekkel a szavakkal bátorítja: „Ha Isten velünk, ki ellenünk? Ő tulajdon Fiát sem kímélte, hanem odaadta mindnyájunkért: Hogyan ne ajándékozna nekünk vele együtt mindent?... Velünk Krisztus Jézus, aki meghalt, sőt föl is

támadt és Isten jobbján közben is jár értünk. Ki ragadhat el minket Krisztus szeretetétől? Nyomor vagy szükség, üldözöttség vagy éhínség, életveszély vagy kard?... mindezen diadalmaskodunk Ő általa, aki szeret minket.”

Ne szomorkodjunk tehát! Krisztusban Isten fölemelt a földről, bűnből, nyomorúságból és halálból. Benne a csillagok és napok fölé helyezett és fogadott el gyermekének. Benne az Örökkévaló „kortársai” és a halhatatlan isteni élet örökösei lettünk. Ne féljünk és ne keseregjünk! Nem vagyunk elhagyatot-

tak és árvák. Krisztusban Isten mindent és önmagát is nekünk adta: örök szeretetének védelmét és minden győzedelmeskedő erejét, gondviselő jóságát és kegyelmének mindent fölülmúló segítségét. Mint Szent Pál írja: „... minden a tiétek... akár a világ, akár az élet, akár a jelenvalók, akár az eljövendők: minden a tiétek. Ti viszont Krisztuséi vagytok, Krisztus pedig az Istené.” (Kor. 3.) Ugyanezt a gondolatot fejezi ki Babits Mihály egyik legszebb versében:

(Folytatás a 2. oldalon)

Krisztus és a hitetlen Tamás
Miniatura 1279. Esztergom

Két húsvéti vers

I.

Húsvét harangoz karcsú tornyainkon,
vérünk csapolta kemény hosszú böjt,
véreztünk mind a Krisztus öt sebével,
véreztünk az Élet: ember és a föld.

Keresztre verve régi bűneinkért
poharunk epével, ecettel tele,
latrok között inaink szakadtán
hisszük: virrad már Húsvét reggele.

Reggel. Mikor a sziklák megrepednek,
sírod fölött majd tündökölni állsz
megváltó Isten: szeretet, szabadság
s egy világ újjongja: Feltámadás.

Húsvét harangoz karcsú tornyainkon,
Feltámadást és Életet ígér,
ne vidd el tőlünk megváltó hitünket
ibolyaillatos áprilisi szél.

II.

Hozsanna néked Élet és Igazság
kit keresztre vert a gőg és hatalom,
szikla sírodból égi trónra ültél
a sugaras első Húsvét-hajnalon.

Azóta mind kik latrok közt kereszten
megváltást váró koldusok vagyunk,
emlékezve a Te öt sebedre
megesküszünk, hogy feltámadunk.

Mert elmulandó minden, ami földi:
a gőg, a hír, a dics és hatalom,
de él a lélek, aki megdicsőült,
azon a sugaras Húsvét hajnalon.

És él a hit, hogy sziklák meghasadnak,
pecsétek törnek s minden meginog,
de az ige, amely a szádra tolt
egy szó, mely megváltott, mégis élni fog.

Ez a szó, mely ajkadon fogamzott
és az új tavaszban mindig itt remeg:
próbáljátok egymást túrni és szeretni
keresztre hajszolt szegény emberek.

Higyjétek el, hogy Élet és Igazság
e földi létben bús testvér vagyunk,
mert visszatérünk mind a föld porába
és csak Ő vigasztal, hogy feltámadunk.

Dutka Ákos*

*Jegyzet a 4. oldalon.

VÁKÁR TIBOR:

ÚTMENTI FESZÜLETEK

A rohanó világ turistái rövid idő alatt akarnak mindent látni, mindent megismerni. Idejük elfogyott és hogy önmagukat, vágyaikat utolérjék, gépkocsikkal száguldanak.

Azok számára azonban, kik gyalogosan járnak, a falvak és városok szépségei bensőséges értékekkel nyilatkoznak meg. A látottak mennyisége helyett bőven kárpótolja őket a minőség, a részletek és azok közvetlenül meggyőző őszinteségei.

Térjünk be hát mi is Erdély falvaiba, az Olt és Maros tájaira. Alkalmunk nyílik a település tisztaságát, rendezettségét, a mindennapi élet gondját, kedvességét érzékelni. A szemlélődve turistáskodó lépten-nyomon tapasztalhatja a magyar, a román, a szász vagy más erdélyi istenhitének bizonyítékát. Ebben a testvéri azonosságban is kifejezésre jut Transsylvania sok százados hagyománya: Erdély az erdélyieké! Köztük járva látni fogjuk a nemzetiség különbözősége ellenére az egyaránt vendégszerető szíveket, a vallásos öntudatot.

A Székelyföld hegy-völgy világában sétálva, a falu tornácos házai és székelykapui mellett szerény megjelenésükkel az útmenti keresztetek is elénk tárulnak. A házak portái előtt, vagy a kerítéseken belül, a feszületek sora teszi teljessé a Jézusfaragó falvak népének arculatát.

A magyarlakta vidék közepén emelkedő Hargita láncolata köré csoportosuló Gyergyói-, Csíki- és Háromszéki havasok, a Görgényi- és Baróti-hegyek, a Maros- és Olt-völgyek lakóinak életéhez Csíksomlyó pünkösdi búcsúja szervesen hozzátartozik. A Kis-Somlyó, a Kálvária-Domb keresztjei termékenyítő hitel ismétlődnek a legtávolabbi falvak útmenti feszületeiben. Kereszt-testvérek ők a hittel élők szemében, s a sokezres zarándokot mozgó búcsúról — a „keresztalján” gyalogolók — a feszület emlékeit is falujukba viszik.

A kereszt állításának hagyománya elsősorban a kegyelet emléke: hálából felajánlásra, születésre, vagy halálra utalnak az imádságoslelkű „donátorok”. Néha a rokonság, vagy a barát mememtója ez, de leggyakrabban egy család, illetve házaspár — az esküvő napja emlékeként fogadalomtétellel — helyezi el.

A korpusszal — Jézus alakjával — látható feszület, ritkábban a korpuz nélkül állított kereszt mindig ünnepi eseménnyel kapcsolatos adomány. Így például a századforduló napján, az 1900-as évben, a búcsújárás évfordulóján, egy kedves szent névünnepe, a hatar védelmére (tűz, jég, szárazság ellen), vagy valamely szerencsétlenség emlékeként — istenfélelemmel — helyezték el imádságos lényük kifejezéseit: „Emlékezzél meg vándor”, „Mondj el egy imát”, komoly vagy tréfás kedéllyel

(Folytatás a 3. oldalon)

Hiszek Szentlélekben

Az apostoli hitvallás ágazatai a három isteni személy köré csoportosulnak. Szünk az Atyában, aki a világot teremtette; a Fiúban, aki bennünket megöltött; a Szentlélekben, aki minket megszenetel. A legtöbbet a Fiúról tudunk, hisz emberré lett, s mint ember áriától született, értünk szenvedett s meghalt, feltámadott és mennybe ment. Mit az Atyáról és Szentlélekről mondanak, azt már nem tudjuk olyan szabatosan elhatárolni. Az Atya teremtette a világot, de a másik két személlyel együtt. A Szentlélek szentel meg bennünket, de a másik két személynek a teremtményekre irányuló tevékenysége mindig közös tevékenység. Ugyanis az Atyának és Fiúnak és a Szentléleknek egymástól független tevékenységet tulajdonítanak, akkor is egymástól független lényeket, természetet is kellene nekik tulajdonítaniuk - a tevékenység mindig követi a lényeket, természetet - s akkor már nem egy, hanem három istent vallanánk. Ezért a 4. lateráni zsinat (1215) kimondta, hogy az Atya, Fiú és Szentlélek teremtésnek nem három, hanem csak egy elvét képezik. Ez különben már abból is felismerhető, hogy a Szentírás ugyanazt az eredményt, pl. a teremtést, így a megszentelést hol az Atyának, hol a Fiúnak, hol a Szentléleknek tulajdonítja.

A Szentlélek számunkra a legtitokzatosabb isteni személy. A Fiút értjük meg viszonylag legkönnyebben, mert Jézus krisztusban emberré lett. Az Atyát kevésebben értjük, mert a teremtett világban is az Atya és a Fiú két különböző személyt jelent. Már pedig Isten mint Jézus atyát nyilatkoztatja ki magát, amikor azt mondja: „Ez az én szeretett Fiam, aki- en kedvem telik” (Mt 3, 17). Valaki azt mondja: ez természetesen Jézus emberségére vonatkozik, hisz Ő Is-

Krisztus föltámadt, alleluja!

(Folytatás az 1. oldalról)

„Tudod hogy érted történnék mindenedek — mit búszulsz?

A csillagok örök forgása néked forog és hozzád szól, rád tartozik, érted van minden dolog

a te bűnös lelkedért.

Ó hidd el nékem, benned a Cél és nálad a Kulcs

Madárka tolla se hull ki, — ég se zeng, — föld se remeg,

hogy az Isten rád ne gondolna”...

Húsvétnek ez a minden földi gondunkat felejtető, emberi értelmet meghaladó és emberi szívünk minden ágyát betölteni képes örömhíre nyitja meg az új szövetséget, melyet Isten az emberiséggel Jézus vérével kötött. „Állott legyen — tehát — az Isten, a mi Irtunk Jézus Krisztus Atyja, aki nagy ragalmával, Jézus Krisztus halottaiból aló föltámadása által, élő reménységre kült újjá minket: arra a romolhatatlan, zeplőtelen, hervadhatatlan örökségre, mely számotokra van fönttartva a mennyben. Örüljete tehát... (1Pét.3.) smét mondom: Örüljete, az Úr közel an”.

A SZENT CECILIA Szövetségnek, mit egy regensburgi pap, Franz Xaver Witt alapított, csak az európai német erületeken 11.000 énekkara van, 250-zer énekessel. A Szövetség felöleli Németországot, Ausztriát és a Német- vájcot. Egyházzenei akadémiát tart enn Regensburgban. A Titkársága Bonn-ban van.

ten fia, ahogy mi is Isten gyermekei vagyunk. Azonban Jézusban nincsen két személy, hanem csak egy, amely mindkét természetnek hordozója. Jézus nem fogadott fia Istennek, mint ahogy mi azok vagyunk, hanem személyesen öröktől fogva Isten Fia. Ezért nevezi Szt. János, evangéliuma kezdetén, Isten egyszülött Fiának (Jn 1, 18). S Krisztus is egyszer e megdöbbentő kijelentést teszi: „Mielőtt Ábrahám lett volna, én vagyok” (Jn 8, 58) s főpapi imájában így imádkozik atyjához: „Most dicsőíts meg engem, Atyám, magadnál, azzal a dicsőséggel, amelyben részem volt nálad, mielőtt a világ lett” (Jn 17, 5.) Jézus tehát mint isteni Ige, más személy mint az Atya, Ő az Atyának a Fia öröktől fogva. Nehezebb megértenünk, miért kell a Szentléleknek külön személynek lennie, mert a teremtett világban a lélek és birtokosa nem különböznek egymástól személy szerint. Nekem van lelkem, de én meg a lelkem nem alkotunk két személyt. De a Szentírás alapján mégsem kételkedhetünk a Szentlélek istenségében és külön-személyiségében. Már maga az a tény, hogy a kereszteségi meghagyásban „kereszteljétek meg őket, az Atya és Fiú és Szentlélek nevében”, a Szentlélek az Atya és Fiú mellé van helyezve, világosan mutatja, hogy méltóságban egyenlők, hogy tehát mindhármuknak Istennek és személynek kell lenniök (Mt 28, 19). Másrészt az Úr Jézus a Szentlélekről mint külön, azaz harmadik személyről beszél. „Ha szerettek, tartásatok meg parancsaimat, én meg kérem az Atyát és más Vigasztalót ad nektek: az Igazság Lelkét, aki mindörökké veletek marad” (Jn 14, 16.). Itt nyilvánvalóan egy 3. isteni személyről van szó, amely nem azonos sem az Atyával, sem a Fiúval. Jobb elnevezés híján Szentléleknek nevezzük ezt a harmadik személyt, bár tudjuk, hogy az Atya is, a Fiú is, szent és lélek, de a Szentlélekre vonatkozó hasonlataink és analógiáink a teremtett világban nincsenek, amelyek megengedhetnék, hogy hozzáillőbb módon nevezzük.

Az idézett szentírási szövegek azt is bizonyítják, hogy a három isteni személy az eredés vagy származás viszonylata szerint különbözik egymástól. A Fiú ered az Atyából, mert az Atya nemzi a Fiát, az Atya mondja ki az Igét. A Szentlélek is az Atyától származik, de erednie kell a Fiútól is, hisz a Fiú küldi, és amit közöl a Fiútól kapja: „Amikor eljön Ő, az Igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra. Nem magától fog szólni, hanem azt mondja majd, amit hall, és a jövődöt fogja hirdetni nektek. Ő majd megdicsőít engem, mert az enyéből kapja, amit kijelent nektek. Minden, ami Atyámé, az enyém. Azért mondtam, hogy az enyéből kapja, amit kijelent nektek” (Jn. 16, 13-15). A teológusok ezeket az isteni eredéseket tanulmányozva, arra a következtetésre jutottak, hogy a Fiú az Atyából az értelem útján, a Szentlélek az akarat és szeretet útján ered az Atyából és Fiúból, hisz egy szellemi lényben más termékeny tevékenység mint ismeret és szeretet nincsen. Az Atya Igéjében ismeri meg önmagát, az Atya és Fiú a Szentlélekben szeretik egymást. A Fiú az Atya képmása, a Szentlélek az Atya és Fiú szeretetének személyes pecsétje, vagy ahogy egyes szentatyák mondták, az Atya és Fiú szeretetének a csókja. A Fiú Isten végtelen ismeretének, a Szentlélek végtelen szeretetének a benső terméke, gyümölcse.

Ne gondoljuk, hogy ezeknek az igazságoknak lelki életünkben semmi fontossága nincsen. Ha semmi fontosságuk nem lenne, Isten aligha nyilatkozta volna ki háromságos életét. Istennek, a teljes Szentháromságnak színről-színre látásában fogjuk egykor végső boldogságunkat találni. Nos ennek a boldogságnak előízét élvezhetjük, ha a lelkünk mélyén lakozó Szentháromságot állítjuk életünk középpontjába. A Szentírás arról tanuskodik, hogy az Atya és a Fiú küldik nekünk a Szentlelket. De nem úgy küldik, mintha ők maguk valahol a messze tőlünk eső mennyországban maradnának. Ők maguk is eljönnek, hogy lelkünkben lakjanak s lelkünk mélyén az örök életre tápláljanak bennünket. A teljes Szentháromság jelen van ugyan minden molekulában és minden atommagban, hisz Isten oszthatatlan. De Isten csak egy értelmes, szellemi lénynek adhatja magát, mert csak egy ilyen fogadhat el egy ajándékot. Ezért a Szentháromságnak bennünk való lakozása a kegyelem által történik, mert csak a kegyelem révén tudjuk Istent Istenhez hasonlóan megismerni és szeretni, lelkünknek mintegy két karjával átölelni. Amikor azonban az Atya hozzánk jön, amikor nekünk a Fiút és a Fiúval együtt a Szentlelket küldi, nem Ő változik meg, hanem mi változunk, azáltal, hogy kegyelmében részesülünk, — a kegyelem nem más mint Isten természetében való részesedés —, s az isteni természetben való részesedés folytán Istent természetfeletti módon ismerjük és szeretjük. S mivel a Szentháromság úgy van bennünk jelen, ahogy önmagában van, bennünk is mindig a Fiú

ered az Atyából, a Szentlélek az Atyából és Fiúból s a kegyelem folytán a Szentháromságnak ez az örök életáramlása lelkünkben mintegy visszhangot kelt, az istenismeretnek és szeretetnek hasonló rezgéseit idézve elő. A lelki-élet elmélyülésével a jelenlévő és bennünk lakozó Szentháromságnak az öröme és élvezete egyre jobban eltölti a lelket és a mennyországot megsejteti velünk, ahol Istent, a teljes Szentháromságot már nem a hit letompított fényében, hanem a boldogító színről-színre látás ragyogásában ismerni és szeretni fogjuk. Mindez csírájában már benne van az Úr Jézus ígéréteben: „Ha szerettek engem, megtartjátok parancsaimat. Én pedig kérem fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad nektek: az igazság Lelkét, aki mindörökké veletek marad” (Jn. 14, 15-16). „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, s hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn. 14, 23). A kegyelem révén tehát Isten nemcsak bennünk van, mint egy kődarabban, hanem bennünk lakozik, mint élő és életetadó személy, jobban mondva mint háromságos Isten, hogy ajándékként élvezhessük, belőle éljünk, barátságának örvendjünk; bennünk lakik mint templomában, ahol imádják, dicsérik és szeretik. Ne rontsuk le ezt a templomot a bűn által, hanem szívleljük meg Szt. Pál intését: „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lelke lakik bennetek? Aki pedig Istent templomát lerontja, azt elpusztítja Isten. Hiszen Isten temploma szent, és ti vagytok az” (1 Kor. 3, 16-17).

Prof. P. Mehrle Tamás O.P.

A Mindszenty-Múzeum

A Máriacellbe való átköltözéssel kapcsolatban nemrég közlések jelentek meg a külföldi magyar sajtóban, amelyekre reflektálnunk kell, mert zavart okozhatnak.

A bécsi Magyar Híradóban két cikk jelent meg; az egyik a főszerkesztő Klamár tollából, a másik Dr. Biró Bélától. — Az első cikk írója elismeri ugyan azt, hogy a Mindszenty-Múzeum részére mégis csak legalkalmasabbnak lát-szik Máriacell, mert ott van a sír is és mert Máriacell híres zarándokhely. De aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy mi lesz egyáltalán a sorsa az egész Mindszenty örökségnek, mert hát Dr. Vecsey József meghalt és Dr. Biró Béla is „elkeseredve” távozott Vaduzból. És ezt olyan színben tünteti föl, mintha ennek a fontos magyar örökségnek a sorsa ezért most bizonytalanná vált volna.

Dr. Biró Béla pedig szinte nevéssé próbálja tenni az áthelyezést Máriacellbe azzal, hogy ennek az ősi és legnagyobb külföldi magyar zarándokhelynek a fontosságát és főleg a látogatottságát „tapasztalatból” kétségbe vonja. Ezzel szemben Vaduz jelentőségét, lévén véleménye szerint nemzetközi találkozó központ, Mindszenty emléke szempontjából előnyösebbnek játsza föl. Dr. Biró Bélánál sajnos minden tárgyilagosság hiányzik. Ismételtlen jelenti ki írásban, hogy Mindszentyt a magyarok úgyis ismerik. A fontos az, hogy megismertessük őt a világgal. A turisták pedig nem Máriacellbe jönnek, hanem Vaduzba...

Itt egyszer már meg kell írunk, ha úgy is volna, ahogy Dr. Biró állítja, hogy Vaduz könnyebben megközelíthető, központibb fekvésű és olyan nagyon látogatják a külföldi turisták, akkor sem az az irányadó! Mindszenty bíboros

emlékhelye nem turisztikai célpont, hanem nemzeti zarándokhely, ahova elsősorban magyarok járnak imádkozni, hitet és reményt meríteni. Nemcsak a menekültek a világ minden tájáról, hanem főleg Magyarországról és az elszakított magyar területekről érkeznek tömegesen látogatók. Dr. Biró úglátszik nem látta a sok votív-felírást a kcszoruszalagokon, nem is hallott róla, pedig állítja, hogy ott járt. Azt sem tudja, hogy csak a síremlék megáldásánál 1976-ban és a Mindszenty-Stáció felavatásán 8000 ember jött össze, háromszor annyi, mint amennyit Dr. Biró Béla több mint két év alatt Vaduzban a Mindszenty-Múzeumba betessékelt. Arra se legyen gondja, hogy ki gondozza a Mindszenty-Múzeumot, ha Máriacellbe helyezik át. Arra sem, hogy mennyibe kerül... Annyiba biztosan nem mint Vaduzban került. A Mindszenty-Alapítványnak megvan a pontos elszámolása a vaduzi kiadásokról.

Dr. Biró Bélának pedig az az állítása (Hídfő), hogy Dr. Vecsey József elhúnyásával hiányzik az egyetlen önzetlen pap Mindszenty környezetéből, nyílt meggyanúsítása azoknak a magyar papoknak, akikről csak a beavatottak tudják, milyen áldozatosan és önzetlenül álltak a megboldogult primás oldalán. — Legújabbban a Kanadai Magyar-ságban is megjelent egy hasonló tartalmú „sugalmazott” cikk, ezért kénytelenek vagyunk a dolgok végére egyszer már pontot tenni.

Mivel több oldalról intéznek hozzánk kérdéseket a legközelebbi Mindszenty-zarándoklattal kapcsolatban, közöljük, hogy nem tavasszal lesz, hanem ősszel, az ausztriai magyar zarándoklattal egy időben. Arra már Máriacellben lesz a Mindszenty-Múzeum is. Erről pontosan értesítjük olvasóinkat. (Szerk.)

Útmenti feszületek

(Folytatás az első oldalról)

„Meríts új erőt”, „Jó lesz — Gondolj Istenre”.

Megsüvegelték a férfiak, keresztet vettek a nők — valahányszor útjuk a feszület előtt vezetett el. Ma, ha ábitatuk külső jelét nem is mutatják, mégis „odagondolással” járnak; hiszen a feszület a falu képéhez, a napi élethez hozzátartozik. S jaj annak, aki sérti — mert ilyen is volt az utóbbi évtizedekben —, csapás járt nyomában, elpusztult; számontartják ki összetörte, ki keresztre emelte öklét.

A múlt században állított feszület sem ritka még. A legfiatalabbakon 1940-es évszám olvasható. Az erdők világában ezeket fából, négyzetkeresztmetszettel készítették, a törzs éleit lesarkították, helyenkint díszítésül berótták. Az oszlop és a vízszintes keresztfa hárs, bükk, cserefa, de van olyan is — a gyergyószentmiklósi örmény templomkerítés bejáratánál —, amelynek anyaga tiszafa; égvyrűi a legsűrűbbek, tartósságával a kőépületeket is túléli.

A „kőképeket”, a feszületeket útelágazásnál, vagy az útmentén — távolról is látható — jellemző helynek, közösen állították fel a hívek. Ezeket együtt gondozzák a Rózsafűzér Társulat tagjai. Időszakonként váltják egymást — olvasót mondanak — és a párosan felhelyezett üvegedénybe, cserépbe, vagy bokájba friss virágot tesznek, font koszorút akasztanak, új fenyőgalyat tűznek. A házak előtt, a kerítés külső, vagy belső oldalán álló keresztfát feleségével együtt faragtatja a gazda. Erre a feszület-örökségre maguk a készítőik, később — mint lelki köztulajdonra — az utódok vigyáznak.

Krisztus alakját változatos felfogásban alakítják ki. Nemes faragású hársfából, vagy náiv népi esztergályozással hengerekből, kúpokból illesztik össze. De előfordul az öntött vas — ritkán a kovácsolt vas — Krisztus is. A fa-korpuszok mindegyikét színezik, a fémből valókat arany, ezüst, vagy ritkán több színű mázzal festik be. Érdekes, hogy általában a magas törzsű keresztre a korpuszt nem közvetlen szegezik fel. Egy második kis kereszt közbeiktatásával erősítik rá, illetve a kis keresztrel együtt rögzítik fel a sátoztetős nagy kereszt felületére.

A keresztben függő Krisztus-korpusz a feszület szem-magassága fölött, általában 2—3 m-re áll. Az oszloptörzs 15×15, de legfeljebb 22×22 cm keresztmetszet között változik. Gondos alapozással — vendég-cölöppel a fagyhatár mélysége alá ássák be az oszlopot. A földben levő, jócskán 1 méter mély része vastagabb, melyet szenesítenek, vagy kátránnyal itatják. Lábazatát kőbe ágyazva, újabban betonba állítva rögzítik.

A négyzet-, vagy kör-alaprajzú, meredek hajlású sátoztető az eső, a hó ellen nyújt védelmet. Alsó éléről — díszítésként — néha fagombok fityegnek. Gyakran lécz, deszka, vagy drót kerítéssel, ritkán cserjék, fenyőfák körülültetésével védik a csorda-terelő állatoktól. Az ember szándékos rongálása ellen persze a kerítés sem nyújt biztonságot. Az igazi védelem az emléket és a szépet becsülő nemes nevelés, a jóérzés, a múlt tisztelete.

A kereszték, illetve a feszületek sokaságában bizonyos sorrendet és egymásra hatásuk alapján csoportosítást állapíthatunk meg. Ismertetésükben az egyszerű fedés alakzatából indulva ki, a

felsorolást az íves kialakítással, majd a gúla, a kép, végül a kupolaszerű tetőzettel végezzük. (Mi természetesen csak egy-két példát mutatunk be. Szerk.)

Olábfaluban (Udvarhelyszék) a Temető út 19. számú kerítésben áll az egyszerű kereszt, ismételen ívben hajlított fatetővel és cakkozott szélű bá-

Csikszépvízi feszület

E P I T Á F I U M

Á. Gy. sírkövére
FÖLDBEN A MEGTÖRT TEST,
DE A LÉLEK AZ ÉGBE TALÁLT.
SZÉP EMLÉKE MARAD FENN:
T E T T E I B Ő L K O S Z O R Ú J A .

Szamosi József

dogborítással. A felrótt szöveget az oszlop karcsúsága kedvesen szakítgatja meg:

19 - 33 ! JÉZUS ! SZÍVE ! IRGAL !
MAZZ ! A MEG ! HALT ! HÍVEK !
NEK ! A MEG ! VÁL ! TÁS ! NAK !
1900 ! ÉVES ! EMLÉ ! KÉRE ! ALLI !
TTA ! TOT ! ESZ — ! — ENT !
KERE ! SZT : ! MI ! HÁLY ! GYÖR !
GY ÉS ! NEJE ! MÁR ! TON ! AN-
NA ! ÁLTAL !

Gyergyószentmiklóson (Csíkshék) az Arany János utcai feszület csipkézett bádogborítású, nyeregdeszkával fedett. Népies neve az utca elnevezése után „Arany Jézus”. Felirata a település történetének értékes adaléka az ovális tábla-felületen:

D. a + I. Kr.

Nagy volt a szerencsétlenség melyet ide feljegyeztünk 1874 évi április 14-én a község központi részében tűzvész pusztított melyet a szélvész oly dühöngővé tett, hogy a középszer öt utcája a lángok martalékává vált a Kár meghaladta a 300000 forintot ezent a Kereszt rajta volt fátyollal együtt a tűzbe épen megmaradt bárha közvetlen mellette a házak porrá égtek. Kelt Gyergyószentmiklóson... (?)

Csobotfalván, a Csomortáni út kijáratá előtt (Csíkshék) a környék legrégebbi feszületét a bükkfa utca 99 alá helyezték át a mezei határból. Évszámot rajta nem találunk. Kedves Péter, a 99-es számú háza kerítésén belül vigyáz a feszületre, cserefa csutakkal a földbe ékelte, és az érdeklődésre így szólt:

— Mikor csinálták? Ejszi, nagyapám se tuggya.

Barokkosan tört íveléssel, páros deszkával és csipkézett bádog borítással fedett tető alatt, öntött vasból színezett Krisztus függ a fakeresztben. Fent róva a kettős kereszt, szív és hármás halom díszítéssel kezdődik a régies betűkkel vésett szöveg:

Ma született a magyar szabadság

PETŐFI SÁNDOR NAPLÓJÁBÓL

Pest, március 15, 1848

Ma született a magyar szabadság, mert ma esett le a sajtóról a bilincs... vagy van olyan együgyű, ki azt képzelje, hogy szabad sajtó nélkül lehet bármily nemzetnek szabadsága?

Üdvezlégyszületésed napján, magyar szabadság! először is én üdvezellek, ki imádkoztam és küzdöttem érted, üdvezellek oly magas örömmel, amilyen mély volt fájdalom, midőn még nélkülöztünk tégedet!

Oh szabadságunk, édes kedves újszülött, légy hosszú életű a földön, élj addig, míg csak él egy magyar: ha nemzetünk utolsó fia meghal, borulj rá szemfedő gyanánt... s ha előbb jön rád a halál, rántsd magaddal sírodba az egész nemzetet, mert tovább élnie nélkülöd gyalázat lesz, veled halnia pedig dicsőség!

Ezzel köszöntelek, ez legyen útravalód az életben. Éljen boldogul!... nem kívánom, hogy ne találkozzál vészekel pályádon, mert az örökké nyugodt élet félhalál, de legyen mindig férfierőd a vészeken diadalmaskodni!

Késő éj van. Jó éjszakát, szép csecsemő... szép vagy te, szebb minden országbeli testvérednél, mert nem fürödél vérben, mint azok, téged tiszta örömkönyvek mostak; és bölcsőd párnái nem hideg, merev holttestek, hanem forró, dobogó szívek. Jó éjszakát!... ha elalyszom, jelenj meg álmaimban úgy, amilyen leszesz férfikorodban, amilyen nagynak, ragyogónak, a világtól tiszteltnek én remélek!

*

Két napra rá maga Petőfi írja le naplójában, hogyan is született meg a sajtószabadság:

Általános volt a lelkesedés, de még semmi sem történt...

Nagyot lélegzettem, mint a buvár, midőn a víz alól fölmerül.

A forradalom lángja becsapott Németországba, egyre továbbharapózott, végre Bécsset is fölgyújtotta, Bécsset!... és mi folyást lelkesedtünk ugyan, de nem mozdultunk. Az országgyűlés igen szépeket beszélt, de a beszéd bármilyen szép, csak beszéd és nem tett. Pesten március 14-én az ellenzéki kör gyűlést tartott, mely ősi szokás szerint eredménytelenül oszlott szét. E gyűlésben indítványoztatott, hogy a tizenkét pont petícióképpen fölnyujtassék a királynak, mégpedig rögtön, de az akkor virágzott táblabírói szellem Pontiusból Pilátushoz akarta vinni a dolgot, úgy-hogy valamikor a huszadik században

IHS / DITS / ERTES / SÉK A /
JÉZUS / NEVE / ÜDVÖZLÉG /
SZÜZ MÁRIA / — UGYAN MIRŐL /
DALOLHAT / EGYE / BET / AZ
ERDŐ / KIS MA- / DARA / MIDŐN /
TÖLÜNK / BÚCSÚT / VESZ ! A
NAP / VÉGSŐ / SUGARA? / — /
EGYE / BET / MIT DA / LOLNA : /
ÜDVÖZ / LÉGY / SZÜZ / MÁRIA /
— |MAJD- / DAN / HA É- / LETEM /
|NEK / NYU- / GOTRA / SZÁLL /
LE A NAP / JA S EL / HIDE- /
GÜLT / AJKAM / AZ UTÓ / SÓT /
SOHAJT- / JA : HADD / LEGYEN /
BUCSU / SZAVA / (Vége hiányzik)

A Maros és Olt összefogó földrajzi egységének faluképeiből Csík, Gyergyó, Udvarhely, Marostorda és Háromszék katolikus népi hagyományaiából — az ismertetett néhány jellemző példával — csupán ízelítőt kívántunk adni. Sorolhatnánk ezeket további képek bemuta-

lett volna vége. Egyébiránt jó, hogy így történt... micsoda nyomorúság, kérni akarni, midőn az idő arra int, hogy követelni kell, nem papírossal lépni a trón elé, hanem karddal!...

Én nem voltam jelen az ellenzéki kör gyűlésén. Akkor este Jókai mondta el eredményét vagyis eredménytelenségét nagy keserűséggel és teljes levertséggel. Hallatára magam is elkeseredtem, de el nem csüggedtem.

Az éj nagy részét ébren töltöttem feleségemmel együtt, bátor, lelkesítő, imádoztató kis feleségemmel, ki mindig buzdítólag áll gondolataim, terveim előtt, mint a hadsereg előtt a magasra emelt zászló. Azon tanácskoztunk, mit kell tenni? mert az határozottan állt előttünk, hogy tenni kell és mingyárt holnap... hátha holnapután már késő lesz!

Logikailag a forradalom legelső lépése és egyszermind fő kötelessége szabaddá tenni a sajtót... azt fogjuk tenni! a többit Istenre bízom és azokra, kik rendelve vannak, hogy a kezdeteket folytassák; én csak arra vagyok hivatva, hogy az első lökést tegyem. Holnap ki kell vívnunk a sajtószabadságot! és ha lelovöldöznek? Isten neki; ki várhat ennél szebb halált?

E gondolattal aludtam el. Korán reggel az ifjak kávéházába siettem. Az úton Vasvári Pállal találkoztam, mondtam neki, hogy menjen Jókaihoz s ott várjanak meg együtt engemet. A kávéházban még csak néhány fiatalember volt, kik nagy búsán politizáltak. Bulyovszki Gyulát, ki közöttük volt, meghíttam Jókaihoz, a többieknek meghagytam, hogy az érkezőket tartsák itt, míg viszsa nem jövök.

Hozzámenvén, előadtam szándékomat a sajtó rögtön felszabadításáról. Társaim beleegyeztek. Bulyovszki és Jókai proklamációt szerkesztettek. Vasvári és én föl s alá jártunk a szobában. Vasvári az én botommal hadonászott, nem tudva, hogy szurony van benne; egyszerre kiröpült a szurony egyenesen Bécs felé, anélkül, hogy valamelyikünket megsértett volna.

— Jó jel! — kiáltánk föl egyhangulag.

Amint a proklamáció elkészült, s indulófélben voltunk, azt kérdém, micsoda nap van ma?

— Szerda — felelt egyik.

— Szerencsés nap — mondtam —, szerdán házasodtam meg!

Lelkesedéssel és a sors iránti bizalommal mentünk vissza a kávéházba, (Folytatás a 4. oldalon)

tásával és feljegyezhetnének a feszületekre rárótt szövegek náiv, kedves, közvetlen írásait, amelyek a székely lélek Istenbe vetett hitének magyar nyelvű megnyilvánulásai. Hiszen a vidék képéhez — mint népi hagyományok — szorosán a feszületek is hozzátartoznak; mint a település díszei, a Teremtő dicséretére hittel és bizalommal emelt keresztjei.

Bár nem mindegyik Krisztus-alak művészi értékű, de a népi faragások sokaságában — együttes összességében — az útmenti feszületek is a falu sajátos elemei. Ezek nélkül szegényebb volna a táj és nem volna székely a Székelyföld.

Érdemes lenne e jelentéktelennek tűnő hagyományainkat is — rajzban, fényképben, hű szövegben lemásolni, módszeresen összegyűjteni, adataikat rögzíteni és a pusztulástól könyvalakban átmenteni.

Ma született a magyar szabadság

(Folytatás a 3. oldalról)

mely már tele volt ifjakkal. Jókai a proklamációt olvasta föl, én nemzeti dalomat szavaltam el; mindkettő riadó tetszéssel fogadtatott.

(A nemzeti dalt két nappal előbb, március 13-án írtam. Míg én az egyik asztalnál a nemzeti dalt írtam, feleségem a másik asztalnál nemzeti fejkötőt varrt magának.)

A kávéházban azt határoztuk, hogy sorra járjuk az egyetemi ifjúságot, s majd teljes erővel kezdjük meg a nagy munkát. Először az orvosokhoz mentünk. Szakadt az eső, amint az utcára léptünk, s ez egész késő estig tartott, de a lelkesedés olyan, mint a görögtűz: a víz nem olthatja el.

Az orvosi egyetem udvarában ismét fölolvasta Jókai a proklamációt és én elmondtam a nemzeti dalt. Innen a mérnökökhöz, ezektől a szemináriumba a jogászokhoz vonult a számban és lelkesedésben egyaránt növekedő sereg. A szeminárium csarnokában élénk állott egy professzor, és ezt mondta nagy párosszal:

— Urak, a törvény nevében . . .

Többi szavait elnyelte a sokaság mennydörgő kiáltása s a tisztelt tanár többé nem juthatván szóhoz, szépen elkotródott. A jogászok rohantak ki az utcára, hogy velünk egyesüljenek. Jókai ismét fölolvasta a proklamációt s a tizenkét pontot s énvelem elszavaltatták a nemzeti dalt. Mindkettőt fanatikus lelkesedéssel fogadták, s a refrénben előjövő „esküszünk”-öt mindannyiszor visszaharsogta az egész sereg, mely a téren állt.

— Most menjünk egy cenzorhoz, és vele irassuk alá a proklamációt és a nemzeti dalt! — kiáltotta valaki.

— Cenzorhoz nem megyünk — feleltem —; nem ismerünk többé semmi cenzort, el egyenesen a nyomdába!

Mindnyájan beleegyeztek és követtek.

Landerer nyomdája legközelebb volt hozzánk, oda mentünk. Jókait, Vasvárit, Vidácsot és engem neveztek kiküldötteknek, hogy a sajtót lefoglaljuk. Mi megtettük azt a nép nevében s a tizenkét pontot és a nemzeti dalt rögtön nyomni kezdték. Ezalatt kinn lelkesítő beszédek tartottak Egresi Gá-

bor, Degré, Vasvári, Jókai stb. Délfelé elkészültek a nyomtatványok s ezrenként osztattak szét a nép között, mely azokat részeg örömmel kapkodta. Délután három órára gyűlést hirdettünk a múzeum terére s a sokaság eloszlott.

A szakadó eső dacára mintegy 10.000 ember gyűlt a múzeum elé, honnan a közhatározat szerint a városházához mentünk, hogy a tizenkét pontot magokénak vallják a polgárok is és velünk egyesüljenek. A tanácsterem megnyílt, s megtelt a néppel, először. Rövid tanácskozás után a polgárság nevében aláírta a polgármester a tizenkét pontot, s az alatt álló sokaságnak az ablakból lemutatta. Óriási kitörése a lelkesedésnek! . . . Egyszerre az a hír szárnyal, hogy a katonaság jön . . . körülnéztem, hogy az arcokat vizsgáljam, egyetlen ijedt arcot sem láttam . . . minden ajkon e kiáltás: fegyvert! fegyvert!

Ezen, különben alaptalan hír, oly

PETŐFI SÁNDOR:

A hazáról

*Lement a nap. De csillagok
Nem jöttek. Sötét az ég.
Közel s távolban semmi fény nincs,
Csak mécsvilágom s honszerelmem ég.*

*Szép csillag a honszeretet,
Gyönyörűségesen ragyog.
Szegény hazám, szegény hazám te,
Neked kevés van ilyen csillagod.*

*Mécssemnek lángja mint lobog!
Mitől lobog? mi lengeti?
Éjjélt ütött. Ti lengtek itten
Mécssem körül, ti népem ősei!*

*Mintha nap volna mindenik,
Oly tündöklök e szellemek,
Tündöklök, mert hisz a dicsőség
Sugármezébe öltözködtének.*

*Ne nézz ősidre, oh magyar,
ki most sötétségben vagy itt,
Ne nézz ősidre, e napokra . . .
Szemeid gyöngék . . . a napfény megvakít.*

*Hazám dicső nagy ősei,
Ti földet rázó viharok!
Ti egykoron a porba omlott
Európa homlokán tomboltatok.*

*Oh nagy volt hajdan a magyar,
Nagy volt hatalma, birtoka;
Magyar tenger vizében húnyt el
Éjszak, kelet s dél hullócsillaga.*

*Csak hogy rég volt, midőn magyar
Fejekre termett a babér;
A képzelet sebes szárnyú sas,
Elfárad mégis, mire odaér.*

*Oly rég elhervadt a babér
A magyaroknak homlokán,
Hazám, oly rég voltál te nagy, hogy
Nagyságod híre csak mese talán.*

*Már rég nem sírtam, s íme most
Pillámon egy könny rengedez.
Magyar nép, vajon hajnalodnak
Vagy alkonyodnak harmatcseppje ez?*

*Magyar dicsőség, mi valál?
Hullócsillag? mely tündökölt,
Aztán lehullott a magasból,
És mindörökre elnyelé a föld.*

*Vagy üstökös vagy, oh magyar
Dicsőség! mely jött s távozék,
Hogy századok multával újra
Lássák fényét a népek s rettegjék?*

földmúlást okozott, hogy Nyári Pál és Klauzál tovább beszéltek egy óránál, anélkül, hogy beszédeikből egy-egy töredék mondatnál többet hallottunk volna.

— Budára, Budára! . . . a helytartó tanácsához! . . . nyitassuk meg Stancsics börtönét! . . . Budára! . . .

Ezek voltak a nép leginkább és legtöbbször hallható kiáltásai. Végre választmány neveztetett ki Budára menendő s a helytartó tanácsot fölszólítandó, hogy a cenzurát rögtön eltörölje, Stancsicsot szabadon bocsássa, s a katonaságnak rendeletet adjon, miszerint ügyeinkbe semmi szín alatt be ne avatkozzék. A választmány tagjai: Egresi Sámuel, Gyurkovics Máté, Irányi Dániel, Irinyi József, Kacsokovics Lajos, Klauzál Gábor, Molnár György, Nyári Pál, Petőfi Sándor, Rottenbiller Leopold, Staffenberger István, Tót Gáspár, Vasvári Pál.

A választmány legalább húszezer ember kíséretében fölment Budára a helytartó tanácsához, és előadta kívánatait. A nagyméltóságú helytartó tanács sápadt vala és reszketni méltóztatott, s ötpercnyi tanácskozás után mindenbe beleegyezett. A katonaságnak kiadott tétlenség iránt a rendelet, a cenzura eltöröltetett. Stancsics börtönajtaja megnyílt. A rab író diadallal hozta át a töméntelen sokaság Pestre.

Ez volt március 15-ke. Eredményei olyanok, melyek e napot örökre nevezetessé teszik a magyar történetben. Események folytatásának ez közönséges volna, kétségkívül, de tekintve annak, ami volt, kezdetnek nagyszerű, dicső. Nehezebb a gyermeknek az első lépést megtennie, mint mérföldeket gyalogolni a meglett embernek.

Pest, március 17, 1848.

A szabadság ára

Az emberek, sőt még a keresztény emberek körében is sokszor egészen furcsa, sőt egyenesen vad nézetek alakultak ki a böjttel kapcsolatban. Egyesek fölöslegesnek tartják, mások meg úgy vélik, hogy az egyház a megváltozott idők és életkörülmények miatt el is törölte már, vagy legalábbis nem tartja fontosnak. Mindkét vélemény tévedés! A böjtöt nem a kereszténység találta ki; már előtte is megvolt és az egész Ószövetség számtalan helyen tesz tanúságot róla, mint az emberi szív büntudatából származó vágyról a tisztulás, a vezeklés és lelki felemelkedés után. A kereszténység csak átvette ezt az örök emberi vágyat és beépítette embert formáló és megszentelő pedagógiájába. A nagyböjti fegyelem tehát e nevelő munkájának egy hathatós eszköze s a hívő ember arra akarja meggyőzni, hogy szükséges és fontos az önfegyelmézis gyakorlása. A cél az önuralom elérése, az egyéni szabadság és egyéni lehetőségek önkéntes korlátok közé szorítása által, mert egy féktelen szabadságvágy könnyen szabadossággá fajul, mely elpusztít egyént, családot és társadalmat egyaránt.

A böjt, mint önfegyelmézis gyakorlat tehát nem öncél, hanem eszköz. Eszköze annak a lelki szabadságnak, amellyel a hívő ember elismeri az isteni törvények helyességét, szívesen alkalmazza magára és ha kell, áldozatok árán is alkalmazkodik hozzájuk magatartásában.

Még mielőtt a mai életből vett példák bizonyítanók e tételünk helyességét (ezt majd köv. számunkban hozzuk), most egy hasonlattal a kereszténység ama mély és örök meggyőződését világítjuk meg, amely bizonyítja, hogy a lemondás és önfegyelmézis készség az az erő, amely megtartja az embert az életben és előkészíti az Örökkévalóságra. Régi kolostorok falán található szimbolikus kép hatalmas boroshordót ábrázol, rajta e felirattal: „Libertate perit — belepusztult a nagy szabadságba!”

E boroshordónak ez a története (Tóth Tihamér nyomán): „Egy szőlősgazda boros pincéjében óriási nagy hordó állott, telve a legzamatosabb régi borral. Gazdája büszkén mutogatta is a hordót: tiz erős abroncs úgy fogta össze dongáit, hogy egyetlen csepp el nem vesztett drága tartalmából.

Hanem a vendégek addig dicsérték, csodálták a nagyszerű bort, amíg végre az elbizta magát és elégedetlenkedni kezdett. „Én vagyok az egyetlen ér-

ték az egész pincében! Bennem feszül az élet! Bennem érik az erő! Bennem illatozik a jókedv zamata! És minden hiába: mint rabot láncol körül ez a tiz vaspánt és nem enged nőni, fejlődni, szabadnak lenni!” . . . És az óbor napról napra gögösebb lett. Kezdte feszegetni erejét. Próbált kibontakozni az abroncsok kemény szorításából. Eleinte aggodalmaskodva, félve, maga sem tudva, hogy mi lesz. Aztán, amikor az abroncsok közül egyik-másik megmozdult, úgy érezte, hogy most nyílik a börtön ajtaja. Még jobban nekifeszült: egyik abroncsot szét is pattantotta. Hajrá, csak így tovább! Egészen megittasult a sikertől. Most virrad az én napom! Most jön a szabadság! Egyik vaspánt a másik után hullott le a hordóról. Mikor azután az utolsó abroncs is lepattant róla, a dongák egyszerre összeomlottak s a piszkos földre kifolyt a drága tartalom.”

Ez a régi kolostorok falán ábrázolt boroshordó története. Szimbolikus kép? Dehogy! Valóság! Valóság, mely az egyes ember életében éppúgy, mint családok, nemzetek, az egész emberiség életében számtalanszor megismétlődik, — mint ahogy most is. Az emberiség óriásit fejlődött az utóbbi néhány évtizedben — civilizáció terén — és emiatt fejébe szállt a büszkesége s gögös agyával most már azt hiszi, hogy nincs szüksége többé arra a tiz abroncsra, a tizparancsolatra. Arra a tizparancsolatra, amely eddig a rend őrzője, a fejlődést irányító és továbbfejlesztő erőinek összefogója volt. Most viszont, hogy elért valamit, már azt hiszi, hogy az isteni törvények csak akadályok további útján, a további fejlődésben. Az én kereskedelmi, gazdasági életem ma már annyira bonyolult, az én erkölcsi, családi, társadalmi életem annyira megváltozott, hogy a tiz régi abroncs csak utamban áll, — mondja, és lepattantja a tiz pántot, széttöri a tiz törvényt.

És megpróbálja berendezni életét — nélküle. Megpróbálja, de milyen eredménnyel? Erre ad majd választ következő közleményünk.

A hívő ember viszont, éppen istenhitéből következő bizalommal és hűséggel tart ki a tizparancsolat mellett. A böjt, az önkéntes lemondás és önfegyelmézis erejével újra helyre igazítja, meghúzza a vaspántokat, melyeket a mai idők erkölcsi divatja közben benne is meglazított. A hívő ember számára e vaspántok jelentik ugyanis a rendet és biztonságot külső és benső életében.

Megyesi András

*A két húsvéti vers szerzője

D u t k a Á k o s 1881-ben Nagyváradon született. Fiatal újságíróként megjárta Amerikát, majd újságíróként egész Európát. Nagyváradra hazatérve ismerkedett meg Ady Endrével s több költőtársukkal együtt (Babits Mihály, Juhász Gyula, Emőd Tamás stb.) alapítják a „Holnap” irodalmi társaságot. Antológiájuk, melyet az irodalomtörténet a „Nyugat” előfutárának tekint, 1908-ban jelent meg ugyancsak „Holnap” címmel. Ily módon Dutka Ákos is a modern magyar költészet megújítói közé tartozik. A két világháború között Budapesten élt, hosszú időn át külügyminisztériumi sajtóelőadó. 1934-ben „Cédrusfa-csellón” címmel látott napvilágot gyűjteményes kötete. 1945-ben Máriaemetére költözött, öregen is töretlenül megőrizte alkotó kedvét s erejét: Remetei képeskönyv, A Holnap városa (a nagyváradi évek regénye), A nagy kaland (utazásainak története), Félévszázad viharában (válogatott versek).

A köztölt „Két húsvéti vers”-et a költő Burgenlandban élő testvére, dr. Dutka Kálmán küldte szerkesztőségünkbe rövid levél kíséretében. „Bátyám 1972-ben meghalt, jómagam is már a 88-ik évet érzem a vállaimon és hiszem — mert Krisztussal élek — mint a vers is írja, hogy feltámadunk” — ezek a levél zárószavai.

Sz. J.

A bűnbeesés drámája

Gen. 3. 1. - 20.

A kígyó ravaszabb volt minden állatnál a földön, amit az Úristen teremtett. Ezt mondta az asszonynak: „Miért parancsolta meg az Isten, hogy nem ehettek a kert minden fájáról?” — Az asszony így válaszolt a kígyónak: „A kert fáinak a gyümölcséből ehetünk. Isten csak a kert közepén álló fa gyümölcséről mondta, hogy ne együnk belőle, ne is érintsük, hogy meg ne haljunk.” Erre a kígyó így szól az asszonyhoz: „Dehogyan haltok meg! Isten

be, amiből vétettél, mert por vagy és porba térsz vissza”.

*

Csodálatos ez a leírás. A történelemelőtti idők kódéből szól hozzánk, mégis igaz és mélységesen emberi.

A képek, a keret történelmi igaz volta itt mellékes. A gondolat, az igazság amit kimond a lényeges és örök igaz. Az Úristen és az ember. — Az isteni rend, amit a jó és rossz tudásának a fája a paradicsom közepén képvisel. — A kísértő a kígyó képében. — Ezek

A bűnbeesés Évája az autni katedrálisban, 1130

jól tudja, hogy amely napon esztek róla, szemetek megnyílik s olyanok lesztek mint az istenek, akik ismerik a jót és rosszat.”

Az asszony látta, hogy a fa élvezhető, tekintetre szép és csábító. Szakított tehát gyümölcséből, megette, adott a férjének is aki vele volt és az is evett. Erre felnyílt a szemük és észrevették, hogy meztelenek. Fügefa leveleket fűztek tehát össze és kötényt csináltak maguknak.

Amikor meghallották a délutáni szelőlő fuvalatában az Úristen lépteit, aki a kertben sétált, elrejtőzött Ádám a feleségével az Úristen színe elől a kert fái között. De az Úristen hívta Ádámot és így szól neki: „Hol vagy?” — Ő így válaszolt: „Hallottam lépteidet a kertben s félttem mert meztelen vagyok és ezért elrejtőztem.” De Ő így szól: „Ki adta tudodra, hogy meztelen vagy, ha csak nem ettél a fáról amelyről megtiltottam, hogy egyél?” — Ádám azt válaszolta: „Az asszony, akit mellém társul adtál, adott a fáról, azért ettem.” — Az Úristen így szól az asszonyhoz: „Miért cselekedted ezt?” Ő pedig így felelt: „A kígyó szedett rá, azért ettem.”

Az Úristen erre így szól a kígyóhoz: „Mivel ezt tetted, átkozott lesz minden állat és a mező minden vadja között; hasadon csúszol és a föld porát eszed életed minden napján. Ellenkezést vetek közted és az asszony közé, a te ivadékod és az ő ivadéka közé. Ő széttiporja fejedet, te pedig a sarka után leselkedel.

Az asszonyhoz így szól: „Megsokasítom terhességéid kinjait; fájdalmak közt hozod a világra gyermekeidet. Vágyakozni fogsz férjed után, ő pedig uralkodik rajtad.”

Ádámnak ezt mondotta: „Mivel hallgattál az asszony szavára és ettél a fáról jóllehet megtiltottam, hogy egyél róla, a föld átkozott lesz miattad. Fáradással szerzed meg rajta mindennapi táplálékodat. Töviset és bojtorjánt terem számodra és a mező fűvét kell enned. Arcod verítékével keresed kenyeredet, míg vissza nem térsz a föld-

a szereplők, akik közt lejátsszódik az emberi bűnbeesésnek a történelemben örökké megisméltendő drámája. A szörnyű lázadás: nem engedelmességek! nem szolgálók, nem igazodom ahhoz a rendhez, amit az értelmem, a lelkiismeretem és a kinyilatkoztatás előír, hanem megyek önző vágyaim, vak ösztöneim és a külső kísértés szava után, nem törődve, hogy romlásba viszem egyéni életemet, mások, főleg a rámbizottak életét...

A német püspöki kar őszi konferenciája is ezzel a problémával foglalkozik és egyszerűen a bűntudat-hiány örületéről beszél — Unschuldswahn! — a ma emberénél. És ezért szabad minden és ezért nem szabad nevének nevezni a bűnt, a gazttal és ezért nem lehet hatásosan megakadályozni, vagy megtorolni azt. Egyszerűen nincs sem lelkiismeret, sem törvény, kontroll és ezért esik szét minden és fullad bele erkölcsi anarchiába ez a gazdátlan lett világ. — Ez a társadalom sajátmagát semmisíti meg.

De van-e és mi a kiút? — Szent Pál mondta „ahogy a bűn egy ember által jött a világra és a bűn miatt a halál... és a halál minden emberre átszármazott, mert mindannyian vétkeztek... ugyanúgy árad minden emberre életadó megigazulás Egynek igaz-volta miatt...” (Róm. 5. 12-13 és 18.)

Ez az Úr Jézus Krisztus, az Istenember küldetése és ez a Nagypéntek értelme: „Ime az Isten Báránya ki elveszi a világ bűneit, Ime a Keresztfája, amin a világ váltsága függött...”

És ez a Húsvét értelme is! „Mert ha Krisztus nem támadt föl, akkor hiábavaló a mi igehirdetésünk, a ti hitetek is, mert akkor még mindig bűneitekben vagytok...” „Sőt, azok is, akik Krisztusban hűnytak el, azok is elvesztek” (1. Kor. 15. 14-19).

Így vezet el a bűnbeesés őstörténete, az „ősevangélium” Krisztushoz, a második Ádámhoz, a Nagypéntekhez és a Húsvétához. Csak keresztény lelkiülettel kell értelmeznünk és megfontolnunk az „ősevangélium” szavait.

Családi sarok

Első szentgyónás – első szentáldozás

A magyar szülők tájékoztatására közzöljük a Német Püspöki Konferencia erre vonatkozó megállapításait, amelyeket az illetékes római kongregáció irányelvei alapján tett. Csak a fontosabbakat hozzuk:

1. A szentgyónás a gyermekeknél is megelőzi az első szentáldozást. Ez a gyónás a gyermeknél még nem tételezi fel a súlyos bűnt. A szentgyónásnak ebben az esetben is mély értelme és jelentősége van a gyermek keresztény bűnbánatra nevelésére az egész élet számára és most szentségi kegyelmet közöl.

Ez a gyónás azonban főleg lelkipásztori beszélgetés formájában történik kellő előkészítés után szentségi feloldozással. A megfelelő előkészület erre az elemi iskola negyedik évében van, amikor a hitoktatók a szentgyónás és a szentáldozás lényegét és jelentőségét már eléggé megmagyarázták a gyermekeknek. Gondos külön előkészületre ebben az esetben is még szükség van. Ez persze még nem tételezi föl és nem is használja az ún. „teljes lelkítükröt”.

2. A helyi plébános gondoskodik arról, hogy az iskola és a szülők erre vonatkozó oktatását és a gyermek előkészítését összehangolja. Ott is, ahol a gyermekeket az iskolában gondosan tanítják hittanra és készítik elő a szentségek fölvetelére, fontos a szülők segítségével és jó példája az előkészítésnél. Ezért jó, ha párhuzamosan a szülőkkel is tart a felelős lelkipásztor megbeszélést és ha szükséges, hitoktatást. Ahol a szülők munkája nincs meg, vagy nem lehetséges, ott különösen fontos, hogy a lelkipásztor készítse elő gondosan a

gyermeket a szentgyónásra és szentáldozásra.

3. Az első szentgyónás és az első szentáldozás után, a nevelésért felelősök, tehát a szülők és a lelkipásztorok mélyítsék el fokozatosan a gyermekekben a megértést és a buzgóságot a szentségek iránt és szoktassák rá a gyakoribb szentségekhez járuláshoz: bőjtői idő, nagyobb ünnepek, családi események stb.

Nagyon fontos és igen gyakorlati megállapítás: A gyermek csak a gyakorlati, a hívőközösségben bent és vele együtt tudja a hitét gyakorolni, szentségekhez járulni, szentmisen résztvenni. Ezt a közösséget a családnak, az egyházközösségnek együtt kell megteremtenie a gyermek számára, hogy a hitéletben harmonikusan tovább tudjon fejlődni. Ahol a szülők ezt nem tudják teljesíteni, az egyház felelőssége még nagyobb a gyermekkel szemben.

4. Lehetséges még korábban mint a negyedikben szentgyónáshoz és szentáldozáshoz vinni a gyermekeket, különösen akkor, ha a szülők azt kívánják, vagy a gyermek szempontjából hasznosnak látszik. Ez különösen ott lehetséges, ahol kisebb csoportokról van szó, és a gyermek mélyen valóságos családi milióban nevelkedik. Itt lehetséges nemcsak a 3. iskolaévből, de már a 2. iskolaévből is első szentgyónáshoz és első szentáldozáshoz vinni a gyermekeket. Az ilyen korai szentgyónáshoz járuláshoz még inkább kell az előkészületnek alkalmazkodnia a gyermek szellemi és lelki adottságaihoz.

Magyar szemmel

A Magyar Püspöki Kar Újévre körlevelet intézett a hívekhez a Katolikus iskolákról, amelyet minden szószéken felolvastak.

A körlevél figyelmezteti a szülőket a katolikus iskolai nevelés fontosságára, majd megköszöni az 1977-ben a nyolc katolikus iskola megsegítésére összejött három millió forint adományt. — De mi ez a szükséglethez képest? — Elavult a felszerelés, tatarozni, központi fűtéssel kell ellátni, modernizálni a legtöbbjét a nyolc katolikus iskolának. Ehhez még sokkal nagyobb áldozatvállalásra lenne szükség. (Pirulunk, ha arra gondolunk, hogy az Ostprierterhilfe évenként milliókat küld Magyarországra segélyképpen dollárban! És hozzá, hogy a nyugatnémet katolikusok 20 év alatt két milliárd márkát adtak össze a világ nyomora enyhítésére!) — Meglepő különösen a körlevélnek az a közlése, hogy a nyolc katolikus iskolában a legutóbbi öt év alatt a tanulók száma 600-zal csökkent, úgy hogy a helyek kihasználatlanok.

Újra figyelmezteti a szülőket, hogy áldozatok árán is, irassák gyermekeiket a katolikus iskolába, mert anyagi s egyéb előnyöknél előbbre valók a lelkiek. — Kicsit keserű a szánk íze, ha arra gondolunk, hogy a több ezer katolikus alsóbbfokú iskolából és a százakra menő virágzó katolikus középiskolából — gondoljunk csak szerzetes gimnáziumainkra! — nyolc maradt és az is elárvult és nincsen tele!

A baj ott van, amit mindenki tud,

legjobban a Magyar Püspöki Kar, de beszélni nem akar, vagy nem mer senki, hogy a pár megmaradt katolikus középiskolának nincs szabad útja az egyetemek felé... diákjait diszkriminálják az egyetemi felvételeknél!

Egészen más kapukat kellene zörgetni, vagy inkább döngetni, nem a katolikus szülőket!

A szóban forgó katolikus középiskolák a következők: 1) a Pannonhalmi Bencés Gimnázium; 2) a Győri Czuczor Gergely Gimnázium (ez is bencés, de nincs elég szerzetes tanára); 3) az Esztergomi Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium; 4) a Ferences Gimnázium Szentendrén; 5) a Budapesti Piarista Gimnázium; 6) a Kecskeméti Piarista Gimnázium; 7) a Patrona Hungariae Leánygimnázium Budapesten; 8) a Svecits Leánygimnázium Debrecenben.

*

Karácsony címmel otthon a magyar iskolákban dolgozatokat írtak. A legtöbb ijesztően üres tartalmú: ajándékkapás, „kaja”, meg szabadabb lógás... — De vannak elgondolkoztató írások: „Nagyobb öröm adni mint kapni” — a mottója az egyik dolgozatnak. — Egy másik: a TV-ben láttam, hogy az egyik harcoló fél karácsonyra fegyverszünetet kért; azóta még többre becsülöm a karácsonyt. — Egy harmadik írja: Az öregek, meg akik vallásosak, a templomba mennek, a fiatalok meg itthon unatkoznak, mert sem bulit nem lehet rendezni, sem a TV-ben nincs krimi.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Linz: Január 22-én a Neue Heimat-i templomban megkeresztelték Székely Ervint, Székely Gáspár és Juhász Margit fiát. — Az egész közösség éneke és imája tette bensőséggé a keresztelést.

A felnőttek lelki gyakorlatára március 17-én d. u. 6-kor kezdődik a Neue-Heimat-i plébánia kultúr-termében és 19-én, virágvasárnap a 12/11 órás szentmisével végződik a Neue-Heimat-i templomban.

A fiatalok húsvéti előkészülete március 18-án, a 80-as számú Linzi „Árpád” cserkészcsapattal együtt lesz d. u. 2-kor a Magyar Otthonban.

DÁNIA

Koppenhága: Györi Vilmos és Kovács Vilma kislánya: **Gloria-Viktoria**, Koppenhágában, december 30-án részesült a kereszttség szentségében.

HOLLANDIA

Den-Bosch: Zászlós Ferenc és Szigeti Mária Utrecht-ben örökbe fogadtak egy kis koreai leánykát. — Karácsony napján keresztelték **Kim Joyce Mária** névre.

Pádár Mihály és Tamás Katalin kislányát **Katalin Teréziát**, január 7-én keresztelték Haarlemben. Növekedjenek a kicsikék kegyelemben és kedvességben!

Házasság: Csillag Imre és Távolgy Éva február 4-én a Zeist-i templomban esküdtek egymásnak örök hűséget nagyszámú tisztelőik körében. Isten áldása kísérje útjukat!

NÉMETORSZÁG

Köln: A Kölni Magyar Egyházközség rendezésében a Mindszenty Magyar Házban, február 12-én, vasárnap 18-órakor tartott **P. Ruzsik Vilmos lazarista atya**, franciaországi magyar főlelkész **Mindszenty József bíboros** délamerikai útjáról nagyon értékes előadást. Hangszalagról lejátszották ottani legszebb beszédét is.

München. Születések: **Pintér Tamás**, **Pintér László** és **Burián Erzsébet** 1973 május 18-án Bécsben született fia. Kereszteltük 1978 febr. 12-én.

Lambert Martina, **Lambert Mihály** és **Spanisberger Valéria** Philipsburgban aug. 31-én született leánya, keresztelkedett Münchenben 1978 január 22-én.

Haid Christine, **Dr. Haid Helmut** és **Lackó Ildikó** Münchenben 1977 okt. 19-én született leánya, keresztelkedett 1978 február 11-én.

Schwenk Árpád, **Dr. Prof. Schwenk Hans Ulrich** és **Dr. Szabados Ildikó** fia, született 1978 jan. 2-án Erlangenban, keresztelkedett Hochstadtban február 5-én.

Növekedjenek bölcsességben, kedvességben Isten és az ember előtt.

Ádám Jánosné sz. **Kovács Terézia** 1977 nov. 25-én 84 éves korában Münchenben meghalt.

Özv. Stahl Györgyné sz. **Márton Malvine** 76 éves korában 1978 jan. 13-án gyilkosság áldozata lett.

Gróf Teleki Andor, gr. **Teleki Pál** unokaöccse, a külker. hivatal volt elnöke 1978 január 22-én 76 éves korában Buenos Airesben meghalt. München mellett élő testvérei, leányai és rokonai gyászolják.

Nádasi Lajos 65 éves korában 1978 jan. 31-én Münchenben meghalt.

Hoffmann Sándorné sz. **Pataky Klára** 77 éves korában 1978 febr. 5-én Nyugatnémetországban elhunyt.

Hrabovszky Margit, 1977 decemberben Augsburgban meghalt.

Makay Margit 1977-ben Regensburgban elhunyt.

Blaschnek Béla 1978 febr. 13-án 80 éves korában elhunyt. Temetése 1978 febr. 16-án München-Waldfriedhofban volt.

Adj, Uram, örök nyugodalmat nekik.

Weingarten: Missziók mindjárt az év elején két kis testvérünkkel gyarapodott: **Tamás Mária** és **István Krisztián** részesültek szent-kereszttségben.

Natalia testvér az idén is tart képekkel illusztrált előadást, elmélkedést előkészületnek húsvétra: **Singenben, Ulmban** febr. 25-én, **Markdorfban** március 5-én és **Munderkingenben** márc. 11-én d. u. 4-órakor.

SVÉDORSZÁG

Stockholm: raggambi **Fluck Tibor** 1977 december 5-én, életének 55 évében, súlyos betegség után elhunyt. December 14-én temették el a stockholmi rk. Hanga-temetőben.

Göteborg: Révay, szül. **Széchenyi Huberta grófnő**, 1978 január 27-én Göteborgban 70. életévében hunyt el. Hamvait a mai Szlovákiába, családi kriptájukba szállítják.

SVÁJC

Wil: Jaskó András és Vaszil Márta leánygyermek **Krisztina**, 1977 dec. 11-én részesült a kereszttség szentségében. — Kívánjuk növekedjék bölcsességben és kedvességben Isten és ember előtt!

Házassági ezüstjubiläum: **Cserba György** és **Bakó Katalin**, st. Gallen-i lakosok, 1978 márc. 28-án ünneplik házasságuk ezüstjubiläumát. — Isten éltesse őket jó egészségben és kegyelemben még hosszú évekig!

Halottaink: Január 12-én elhunyt Gmundenben **Farkas Ferenc** honfitársunk. Január 18-án temették. Azon hívek közé tartozott, aki áldozatok árán is résztvett a magyar egyházközség életében és minden rendezvényén.

H Í R E K

VI. Pál pápa születésének 80. évfordulója alkalmából két névértékből álló bélyegsorozatot ad ki a Vatikáni Posta. A 350 és 400 lírás bélyegek március 9-én kerülnek forgalomba 1,15 milliós példányszámban.

Rómában tartották 2. Nemzetközi Kongresszusukat a repülőterek lelkészei. Hamvazószerdán kihallgatáson fogadta őket a pápa. Üdvözlő szavaiban munkásságukat méltatva megemlítette, hogy Szent Pál, a népek apostola bizonyára örömet lelné munkásságukban, mert tevékenységüket az embertársak iránti végnélküli szeretet és gondoskodás jellemzi és vezérli.

A Steyli misszionáriusok és nővérek a legújabb adatok szerint a világ 37 országában tevékenykednek. Főként missziós állomásokon, plébániákon, kórházban, 168 poliklinikán, lepraállomáson és szociális otthonban.

Az 1980-as Oberammergau-i passiójátékok körül azon van vita, hogy a 100-éves szövegkönyv szerint történjék az előadás. A népszavazás a kis bajor városkában döntetlenül végződött. Az

egész úgy hárta az, hogy az „American Jewish Committee”, az Amerikai Zsidó-Bizottság, fejezte ki a világhírű passiójáték eddigi szövegkönyvével szemben, hogy Jézus keresztrefeszítésének a vádját egyetemesen a zsidó népre hárítja, ami történelmileg nem állja meg a helyét és antiszemitizmust terjeszt. Az Oberammergau-i Városi Tanács végre 9-7 arányban úgy döntött,

Moldvai katolikusok harca hitükért

Németország tízezerrel váltja ki drága áron a népi németeket a Szovjet területről. Moldvából hazatelepített németek beszélnek el hivatalos fórumok előtt:

Moldvában sok német katolikus él. De az egész területén csak egy katolikus templom van nyitva Kisinyevben, egyetlen egy pappal. 120 km körzetből kellett a népnek ebbe a templomba jönnie szentmisére, innét hívni el az egyetlen papot keresztelni, gyóntatni és temetni. A 120 km-re fekvő Andrijáskeva városka katolikusai elmentek a legfőbb hatóságig, hogy engedélyt kaphassanak arra, hogy a kisinyevi pap havonként egyszer kijöhessen hozzájuk misézni. Elutasították őket azzal, hogy nincs katolikus templomuk. Erre el-

FELTÁRTÁK A GOLGOTA-DOMB KELETI LEJTŐJÉT

Futótűzként terjedt el a világon, hogy a jeruzsálemi Szent Sír-templomban régészek **feltárták a Golgota-domb keleti lejtőjét**. A III. században ezen a helyen nagy bazilikát emeltek, később az állandó háborúskodások miatt az eredeti épület elpusztult, helyére egy kisebb templom került, majd egy újabb oltár, úgyhogy az eredeti keresztrefeszítési sziklából majdnem semmit sem lehetett látni. Most az évszázados építkezések elhordatásával szabadabbá tették a sziklát. A domb meredek falával mintegy tíz méterre emelkedik a környezet szintje fölé.

Kétezer évvel ezelőtt ez a hely a város falain kívül volt, mert a törvények értelmében tilos volt bárkit is a falakon belül kivégezni. Jeruzsálem Kr. u. 70-ben történt lerombolása után a rómaiak a sírtemplom helyén fórumot létesítet-

EURÓPA-KONGRESSZUS

80 katolikus képviselő 11 országból értekezett három napig Klausenhofban (Köln mellett) az Egyesült Európa keresztény alapelveiről, tekintettel az 1979 tavaszán történetű Európa-Parlament-i választásokra. — A kongresszust Alfred Bertrand volt belga külügyminiszter, jelenlegi elnöke az Európa-Parlament politikai bizottságának nyitotta meg. Birált egyeseket a jelenlegi európai kormányfők közül, akik törpe és kishitű figurák az Európai-Közösség megalapítóihoz, Robert Schumannhoz, vagy Konrad Adenauerhez képest: „Ezek nem mozgatnak semmit Európában.”

A Kongresszus ünnepi szónoka a német püspöki kar elnöke, Höffner bíboros volt. „Sokféle erő építette föl Európát — mondotta, — ezek közt a kereszténység volt a nagy egységesítő erőteremtő... Ezeket az erőket nem szabad eltemetni, mert akkor Európa megszűnik Európá lenni.”

Közi Horváth József:

APOR PUSPOK ÉLETE ÉS HALÁLA
A nagy magyar mártír püspök írói eszközökkel megrajzolt hiteles portréja és életútja.

Megrendelhető: **Nemzetőr 8. München 34. Postfach 70. Ára: 10.— DM.**

Koszorú-szalagra írta rá ceruzával Mindszenty sírján egy hazai munkás zarándok: „Könyörögj jó Atyánk az Istennél értünk, hogy adja vissza szerzetes iskoláinkat”.

hogy a kifogásolt szöveg helyett P. Ferdinand Rosner bencésnek 1750-ből való passiójáték szövegét fogadják el az 1980-as játékokhoz alapul.

mentek Odesszába az ortodox pátriárkához, engedje meg, hogy a kisinyevi katolikus pap a helyi ortodox templomban tarthasson nekik katolikus istentiszteletet. A pátriárka elutasította őket. De nem engedtek. A Moldvai Egyházmegyei Hivatal főnökétől írásbeli engedélyt hoztak arra, hogy havonként egyszer kimehet hozzájuk a pap „imádkozni, prédikálni és megtartani a ceremóniát”. — A kerületi titkár azonban követelte tőlük az írásbeli engedélyt. Mikor odaadták neki, zsebre vágta és többé szóba sem állt velük.

Nekünk, akik megtapasztaltuk, hogyan is fest a kommunistáknál az alkotmányban lefektetett szabad vallásgyakorlat, ez nem újság. Inkább a tapasztalatlanok és a könnyen felejtők okulására jegyeztük le.

tek. Konstantin császár azonban 326-ban bazilikát építtetett fel, amely magában foglalta a keresztrefeszítés dombját, és a mellette lévő sírt.

A jelenlegi feltárások és a szikla szabaddá tétele azonban veszélyeket is rejt magában, mert a zarándokok, akik tudomást szereztek az ásatásokról, igyekeznek egy kis darab követ letörni és magukkal vinni, de ha mindenki csak egy kis darab követ is visz magával, a 10 méter magas sziklából hamarosan nem marad semmi. A régészek egyrészt hozzáférhetővé szeretnék tenni a szent helyet, ugyanakkor meg is akarják őrizni azt. Így egyelőre a szikla csak bizonyos távolságból tekinthető meg, s fémrács védelmezi.

A terület megmentésén közel 10 éve együtt munkálkodik a sírtemplom megőrzésében résztvevő hat egyház: katolikusok, görög és etióp ortodoxok, örmények, koptok és szírek. A feltárással egyidőben az erősen megrongálódott bazilikát is helyreállítják. Még nem tudni, hogy a munkálatokkal mikorra készülnek el, s hogy a sírtemplom mikor lesz látható állványok, munkások hada és zavaró kerítések nélkül.

MAGYARORSZÁG HONVÉDELME A II. VILÁGHÁBORÚ ELŐTT ÉS ALATT (1920–1945)

a címe annak a három kötetes, könyvenként átlag 500 oldalas hézagpótló munkának, amit **DÁLNOKI VERESS LAJOS** vezérezredes, az Erdélyi Hadsereg volt parancsnoka tíz tábornok társával szerkesztett. A mű mindkét háborús fél forrásanyagát felhasználta. Rendelkezésre állt Washingtonban az amerikai hadsereg titkos anyaga is. A könyv azt a célt szolgálja, hogy az ezekben a válságos időkben teljesen kiszolgáltatott magyar hadseregnek megvédje a becsületét. A három kötet térképekkel és eredeti fényképekkel illusztrálva, vászonkötésben 80.— DM. Postaköltség beküldésével megrendelhető a **NEMZETŐR**-nél: 8000. München 34. Postfach 70. vagy bankon át: **Nemzetőr, Bayerische Hypotheken und Wechselbank, München, Konto Nr. 376 9496, vagy Postacsekkonto: Nemzetőr, München Nr. 1752 75-800.**

Olvasóink írják!

AKIÉ A PÜSPÖK, AZÉ AZ EGYHÁZ

Az egyik nagy német katolikus hetilapban, Deutsche Tagespost 149. sz. megakadt a szemem egy hazai egyházmegyénkkel foglalkozó cikke. Az írója elmondja, hogy a kommunista szervek milyen nagy gondot fordítanak a győri egyházmegyében a hitoktatás kézben tartására.

Az 1975-ös római püspöki Szinóduson Ijjas József érsek az egybegyűlt Atyáknak bejelentette, hogy Magyarországon a hitoktatás az állami szervekkel szabályozva van szerződésileg. Kádár János a Pápának kijelentette taval, hogy az Egyház életébe az állam nem szól bele, és hogy a hitoktatás most védve van állami oldalról is.

Mégis mit tett Pataky Kornél a győriek püspöke, ha az állami garancia adva volt? Vagy tényleg csak adott szó maradt ez a be nem avatkozás? Vagy Pataky püspök együttműködik a kommunistákkal?

Az egyik papi gyűlésen, ahol ő is jelen volt, a papjai azt kívánták, hogy egy körlevélben hívja fel a szülőket figyelmét arra, hogy írassák be gyermekeiket a hitoktatásra. Pataky püspök nem tette meg.

Fehértón történt azután, hogy a szülők majdnem minden gyereket beíratnak hittanra. Az iskola vezetője rögtön értesítette az Egyháziügyi Hivatalt Győrben. Erre az leküldött egy bizottságot, vizsgálja ki, hogy a fehértói fiatal plébános annyi jelentkezést hogy kapott. Kiderült, hogy semmi jogellenesség nem történt, mégsem tarthatott hitoktatást. Pataky püspök Úr nem fellebezett, hanem hallgatott.

Miért?

Amikor temperamentumos szülők felhívták figyelmét, hogy a hitoktatást nagyobb határozottsággal kellene megvédenie, körlevelében önfegyelemre szólította fel őket, mert szerinte az a célravezetőbb út és nem a protestálás a világi hatóságoknál.

A második Vatikáni Zsinat után szerte a világban betört a demokratikus hang az Egyházba. Sok hívő tudatában van ennek és papjaikhoz fordulnak, vagy éppen a püspökeikhez, ha egy közös problémát meg akarnak oldani. Nem hiszem, hogy a Magyar Egyház mai főpásztorai ezt ne tudnák. Kívánni tudom a győri megyéseknek, hogy ragaszkodjanak jogaikhoz az állami hatóságokkal szemben is, és ha a püspökeik nem teszik azt amit kellene, mutassák meg a püspökeiknek is meg a világi hatóságoknak, hogy jogtiprás nem hozott sohasem jobb jövődőt a magyar keresztényeknek, ha azt tűrik és elhallgatják.

Ili Géza teológus

Lostrasse 21. - 4790 Paderborn

VS-Schwenningen 1978. január 11.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

A minap került kezembe az Életünk c. havilap egy példánya, az 1977 decemberi szám. „A hitoktatás színódusa és a magyarországi egyház” c. cikk olvasása közben különös hevességgel csaptak fel bennem az érzelmek, főleg akkor, amikor a magyarországi helyzet értékeléséhez jutottam. Nem érzem magam arra jogosultnak, hogy Lékai bíboros-prímás úr vatikáni beszámolóját kritizáljam, de úgy gondolom, hogy Fábián Károly úrnak igaza van.

Túl frissek az otthoni élményeink, személyes tapasztalataink ahhoz, hogy a mindent megszépítő bonvágy, vagy hazalátogatások eltompítsák azokat.

1977 júliusában maradtunk kint végleges szándékkal Németországban. Elhatározásunk fő motiváló tényezője gyermekeink nevelési gondjai voltak. A jelenlegi neveléspolitikai Magyarországon rákényszeríti az ateizmust az ifjúságra. Sajnos, ez a sok esetben tapasztalható, „józan megítélésből” eredő szülői közönyösséggel párosulva, igen szomorú tendenciát mutat. Bár dicsekedhetnének olyan eredményekkel, mint a lengyelek!

Mindezek után igen fájdalmasan érintett az a tény, hogy a gyermekeink számára végre megtalált iskolát, a kastli Magyar Gimnáziumot egymásután érik a támadások, sajtóban és más fórumokon egyaránt. Szomorúbbá teszi a dolgot különösen az, hogy az ún. reformtörekvések külföldön élő magyaroiktól származnak. Mi van emögött a „reform törekvések” mögött? Kik a reformszellem irányítói? Ki az közülük, akinek jelenleg is magyar konzuli útlevele van? Miért? Ki az, aki Németországban él és gyermekeit Magyarországra járatja iskolába? Oda, ahol a Dr. Földi Pál személyné neveléspolitikai uralkodik. A nevek ott vannak a müncheni újság cikkeiben. Mi, az iskola védelmében aláírásokat adó szülők tettük fel ezeket a kérdéseket egymás között.

Nem kötelező gyermekeinket a Kastli gimnáziumba adni, de azok a szülők, akik egyetértenek az iskola törekvéseivel, örömmel iratják be ide. Nem csak a magyar nyelv tanítása az egyetlen szempont. A Kastli-i gimnázium keresztény gimnázium kezdetétől fogva és az is kell, hogy maradjon. Kérem szerkesztő urat, a négy újságcikk ismeretében hallassa hangját az iskola védelmében. Szeretnénk gyermekeinket nyugodt biztonságos környezetben tudni, a tanári kar idegeit megkímélni a támadások okozta izgalmaktól, hogy teljes energiájukat a nevelési feladatokra fordíthassák! Tisztelettel:

Dr. med. Tibor F. Mertz

7220 VS.-Schwenningen

MIYAZAKI LEVÉL

+! Laudetur Jesus Christus!

Életünk szerkesztője,

Kedves Páter,

ismeretlenül is, mindennek előtt jó napot kívánok. De hogy mindjárt a mondomkámra térjek, mint Szent Jeromos a barlangjában kódarabban, én is két kézzel kell, hogy verjem mellemet hanyagságomért, mert nem vizionoztam jószágokat a szépen, rendben megérkező „Életünk”-ért. De hogy mentségemre legyen mondván, én még abból a régi világból való Pató Pál uras vagyok... bár ha a papírt előveszem is, mielőtt a pennát a tintába mártanám hogy írjak — elmorgolom magamban: ejj, ráérünk arra még. Már bocsásson meg hanyagságomért, de édes jó Istenem, én is magyarnak születtem. — A másik ok talán az, hogy itt a magyar szó igazán olyan ritka mint a fehér holló. — Talán soha. Magyarul írni és beszélni, különösen beszélni, igazán nagy ritkaság nálunk. Én most éppen 70 éves vagyok és 44 éve hogy itt vagyok. Rendtársaim vannak a világ minden tájáról, de mint magyar mindég egyedül hallgatnom a tenger mormolását, mi tőlünk csak egy hajításnyira van. — Így, ezeket nézve, gondolom, hogy nemes szíve készséggel megbocsátja lustaságomat. Hiszem! — De honnan tudták meg címemet? Egy szép naptól kezdve, nagy meglepetésemre és öröömre minden számok megérkeznek. Örömmel olvasom és mindég ünnepnap számomra

mikor az Életünk érkezik. Elolvasom minden betűjét és így van alkalmam gyakorolni ezt a szép magyar nyelvet is, mire még jó édesanyám tanított. Pedig az már nagyon régen volt. Itt a mi kis Egyetemünkön kell beszélnünk különféle nyelveken, de magyarul soha. Sajnos nincs fakoltása. Hallgatóim körében is — a második anyanyelvemen — csak japánul beszélhetek az édes Jézus szeretetéről. Mégegyszer köszönöm jószágokat. Kérem, ha volna valami adósságom, írja meg. Ezzel befejezem.

A Glóbus másik feléről kéri nemes szíve imáit az

Édes Jézus Szent Nevében:

Miyazaki, 3. Február 1978.

Joseph Nagy

Erre a zamatos magyar nyelvre csak azt mondhatjuk, áldja meg az Isten mind a két kezével azt a jó édesanyát, aki rá tanította!

Húsvéti öntöző ének

Ma van húsvét napja,
másod éjszakája,
jól tudjátok,
kinek első napján
Jézus feltámadván
dicsőségben.

Zöld plánták újulnak,
termőfák virulnak,
virágoznak,
még a madarak is
hangicsálnak, ők is
vigadoznak.

Adjon Isten jókat,
koronázzon sokat
éltetekbe;
végre az egekbe,
vigye fel mennyekbe,
dicsőségbe!

Bartók beregi gyűjtése

A LENGYEL PÉLDA

Kinti és otthoni magyarokat egyformán fájdalmasan érint a lengyel példa. Náluk erős és eleven az Egyház, Magyarországon árnyéka sajátmagának... Náluk tele vannak a szemináriumok, virulnak a szerzetesrendek, tömve a templomok, újak épülnek, katonák (tiszték is!) egyenruhában az istentiszteletek, 50.000 fiatal a betiltott katolikus nyári táborokban, mincs szava a békepapoknak, nincs náluk békepüspök stb...

Nálunk? — mindenki tudja, hogy mi a helyzet.

Otthoni püspökök zokon veszik ezt a felsorolást, sőt még az összehasonlítást is. Meg nem értéssel vádolnak minket.

Igaz, hogy Lengyelország majdnem szintiszta katolikus ország: a 34 millióból 30 millió katolikus! És az is igaz, hogy a lengyel katolicizmusnak köszönheti Lengyelország azt, hogy még van. Az orosz és a porosz évszázados nyomás közt lengyelnek lenni mindig annyit jelentett mint katolikusnak lenni...

Ez mind-mind igaz. De mégis! nem a teljes ok. — Talán a szovjet nyomás kisebb? Nem valószínű, sőt! A lengyel erdőben elrejtve óriási katonai táborok, raktárak vannak. Sziléziában (Kattowicz) Moszkva építi Európa leghatalmasabb Vas és Acél öntödéjét. Futószalagon gyártják már 30 éve a „békepáncélosokat” szintén Moszkva parancsára...

Önálló is tilos a templomépítés, a szabad vallásoktatás és templomlátogatás. Náluk is mindent ellenőriz az Állami Egyháziügyi Hivatal és a mindenható politikai rendőrség. De ott tehetetlen és „rezignált” a rendszer és nem az Egyház, amely tudja milyen erő és dinamizmus rejlik híthű tömegeiben. Ezért kellett az iparvidékeken, pont Krakkó és Kattowicz vidékein, ahol Lengyelország lakosságának 10 %-a él, óriási új templomok építését engedélyezni. Igaz, hogy amíg nem engedték meg pl. Nova-Hutá-ban, 7000 nagyrészt bányász és gyárimunkás a szabadban hallgatta a szentmisét. A rendszer pedig bizonytalan, félnek, mert érzik, hogy a hit az emberekben széttűzhatatlan elemi erő.

És még valami, ami talán a legdöntőbb! Egységes a püspöki kar, egységes a klérus, akik nem tűrik, hogy megalkuvók, vagy pláne árulók megbontsák soraikat. Itt püspököknek nem kell tartania püspöktársától vagy irodavezetőjétől és káplánnak békepap plébánosától. Különösen ha buzgó a

pap és ha szereti a nép, nem helyezik el, nem vádolják demokrácia- és népellenességgel a jó papot feletteseik és nem függeszti fel a saját püspöke.

Azért fáj leírni mindezt, mert tudjuk, hogy mennyire így van és mert tudjuk, hogy a rendes és jó papok otthon nem tehetnek semmit, mert azok, akiknek elsősorban kellene megvédeniök a nyáját a rendszerrel szemben: vagy hallgatnak, vagy a népre hártják át a felelősséget ha nincs hitoktatás, ha nincsen tele még az a nyolc katolikus síkóla sem. És mindez ma, amikor népe-sebb a hierarchiánk mint valaha volt és amikor emberi jogokért dörömböl a fél világ.

A New York Times érdekes részleteket hozott arról, hogy milyen nagy gonddal őrizték a magyarok a hazakerült Szent Koronát. — Amíg át nem adták január 6-án du. 4 órakor az amerikaiak, az Országház egy lepecsételt külön termében négy fegyveres katona éjjel-nappal őrizte. Minden őrségváltásnál a termet újra lepecsételték. — Egy mérgesarcú tiszt megjegyezte: „Megmondtuk nekik, hogy többet ki se jöjjenek, ha a koronának valami baja történne.”

Egy központból a katonai ellenőrzők ezenkívül TV-n állandóan figyelték a koronát. Amíg az átadás hivatalosan meg nem történt, egy amerikai tiszt is helyet foglalt az ellenőrző tiszték között.

A New York Times szerint a Nemzeti-Múzeum csak átmeneti helye a Szent Koronának: addig, míg a budai Várban a végleges őrzőhelye el nem készül.

*

A KATOLIKUS SZEMLE a külföldön élő magyar értelmiség keresztény világnézeti és kulturális fóruma. A negyedévenként megjelenő folyóirat tanulmányaiban jeles magyar írók, szakemberek, teológusok foglalkoznak az időszerű szellemi és társadalmi folyamatokkal, nyomon követik a változásokat az egyházban és a hazai egyház életét. „Szemle-rovatában reagál az időszerű eseményekre, „Eszméék és Művek” címen a külföldön és Magyarországon megjelent fontosabb irodalmi és hittudományi művekre hívja fel olvasói figyelmét.

Hibaigazítás. Az Életünk legutóbbi számában a Zrínyi Ilonáról szóló cikk (4. old.) 3-4. sorában „diadalmas vezér” helyett „diadalmi vezér”, a kép alatti 5. sorban „közjogiságra” helyett „közigazságra” olvasandó.

Sportszerű és megnyugtató az otthoni sportvezetés és a közvélemény magartása a nehéz világbajnoki sorsolás miatt. Kétségkívül az első csoport a legnehezebb. Argentína, Olaszország, Franciaország és Magyarország. A franciák, olaszok „dühösen” tiltakoztak! (De hiába). Otthon tudomásul vették a nehéz beosztást és a közvélemény is, a játékosok is azt vallják: „nehezebb volt eljutni Argentínába, mint ott megoldani a továbbjutást a 8 legjobb közé.” Reméljük így is lesz Június 2-án már többet tudunk; ekkor lép pályára a magyar csapat Argentína ellen.

Az olaszok már két előkészítő meccset is játszottak. Madridban kikaptak 2:1-re a spanyoloktól. Nápolyban 80 000 néző előtt 2:2 a franciák ellen. Már 2:0-ra vezettek, de a végén örültek a döntetlennek. Baróti Lajos szövetségi kapitány mindkét meccsen ott volt; nyilatkozata érthetően tartózkodó.

Az idei kézilabda világbajnokság Dániában ugyancsak emlékezetes marad a magyar sport számára. Kézilabdázóink nagy fölényrel győzték le a favorit keletnémeteket. Majd a franciákat is. Már biztos továbbjutónak érezte magát, hiszen a 2 pontos románokkal szemben a döntetlen is elég lett volna. Így is ment a játék. Már csak másodpercek voltak hátra: Molnár izgalmak közepette bevágta a 7 méterest. 21:21. Alig pár másodperc, a mieink szögletre játszanak és vége? A közönség óriási hangorkánál már ünnepli a magyarokat. A két szovjet bíró nem hallja az időmérő sípját, tovább enged a játékot s a román játékos bedobja a labdát a kapunkba. Gól? nem gól? Óriási izgalmak. A dán időmérő állítja, hogy már letelt az idő; a svéd ellenőr azt állítja: érvényes a gól. Hosszú huzavona után mégis a románok a továbbjutók. A dán lapok botrányról, igazságtalanságról írnak. Hiába minden tiltakozás, nem kerültünk be a 8-as döntőbe. Sajnos, ez azt jelenti, hogy az olimpián sem lehetnek ott a kézilabdázóink. A románok csak 7. lettek. Világbajnok, izgalmas döntőben az NSZK csapata lett a szovjettel szemben.

Vígasztalást hoztak a magyar sportnak a teniszezóink. Megnyerték az európai teremtenisz díját, az ún. „Királykupát”, melyet még a svéd Gusztáv király alapított a 30-as években. Álnév alatt „Mr. X” ő maga is játszott. A magyar teniszcsapat legyőzte a jugoszlávokat, a franciákat majd a tavalyi győztes németeket és a döntőben Svédországban a svédeket. Szőke, Taróczy, Baranyai személyében igen erős csapatunk van.

Szép trofeával gazdagodott a magyar asztalitenisz sport is. Prágában a legjobb 312 férfi asztaliteniszezőnek kiírt díjat a magyar Gergely Gábor nyerte; legyőzve a többszörös világbajnok svéd Bengstont s a francia európa-bajnok Sacrint.

A CDU bonni központjának közlése szerint a párttagok sorában egyre inkább kiegyenlítődik a konfessziókhoz való tartozás. Eszerint a 664 ezren felüli taglétszám 61.4 %-a katolikus, 33 % protestáns. Az új tagoknál ugyanakkor a megoszlás már majdnem fele-fele arányú, 47—43 %. Ezen belül ugyancsak feltűnő a nők 29 %-os aránya.

MAGYAROK VILÁGTALÁLKOZÓJA '78

Az Európai Szabad Magyar Kongresszus 1977 október 17-én Münchenben megtartott teljes ülésén úgy határozott, hogy a Magyarok Világtalálkozójaival egybekötött Szabadföldi Magyarok II. Világkongresszusát 1978 nyarán Hágában rendezze meg.

A Világkongresszus politikai és kulturális témaköreinek és művészi programjának kidolgozását az ESZMK egy hatgú bizottságra ruházta rá. A hágai rendezéssel **Kunéry Istvánt**, az ESZMK Sajtó- és Tájékoztatási Bizottsága elnökét bízta meg. A Világtalálkozó és Világkongresszus időpontja: 1978 augusztus 4—7-ig. A részletes programot az ESZMK 1978 május folyamán Münchenben megtartandó teljes ülése után adja ki. A részvételi szándékot és a küldöttek számát, az országok nevét a kontinens (csúcs) szervezetek mielőbb jelentsék be az ESZMK titkárságának a következő címre: **UNGARNKONGRESSZUS, Postfach 208, D-8000 München 44.**

METROPOLITAN VERLAG

ajánlata az új könyv megjelenésekről s a legnagyobb sikert elért könyvekről: DM - sFr

Jókai: A jövő század regénye, I-III. kötet	35.—
Biblia (Ó és Újszövetség)	45.—
Nyirő József: Kopjafák	15.—
Nyirő József: Uz Bence	17.—
Nyirő József: A zöld csillag	28.—
Nyirő József: Havasok könyve	20.—
Márai Sándor: Föld... föld	30.—
Márai Sándor: Rómában történt valami	30.—
Márai Sándor: San Gennaro vére	25.—
Márai Sándor: Erősítő	20.—
Márai Sándor: Napló: 1958-1967	30.—
Márai Sándor: Napló 1968-1975	32.—
Mindszenty: Emlékirataim	46.—
Horthy: Emlékirataim	37.—
v. nagybányai Horthy István élete	28.—
Szinyai Zoltán: A Sátán követe	13.—
Auer Pál: Elkerülhető-e a 3. világháború	15.—
Mitchell: Elfújta a szél I-II.	27.—
Wass Albert: Tavak könyve (kilenc mese)	6.—
Wass Albert: Ember az országút szélén	7.—
Komáromi János: Zágon felé	9.—
Dr. Silló György: Ki ölte meg Semmelweist? fényezett karton műanyagkötés	19.— 24.—
Maeterlinck: A méhek élete	15.—
Baráth Tibor: Magyar népek őstörténete I-III.	96.—

METROPOLITAN VERLAG

Szerday Sándor (Schweiz)
Teichweg 16. CH-4142 Münchenstein

HAZAI HENTESÁRU

1 kg paprikás kolbász grillsütésre vákuumsomagolásban	DM 16.—
1 kg paprikás szárazkolbász	15.—
1 kg paprikás frissen füstölt kolbász	13.—
1 kg rizses véreshurka	8.80
1 kg májashurka	8.80
1 kg vastag húsos szalonna	9.60
1 kg paprikás tokaszalonna	8.80
1 kg disznósajt	10.60
1 kg füstölt sonka	18.—
1 kg füstölt sertésborda	8.80
1 kg füstölt csülök	8.80
1 kg friss tepertő	12.—
Utánvétellel és csak belföldre szállítunk; 5 kg-on felüli rendeléseknél portómentesen és csupán az expressz-díjat számítjuk fel.	

Taubel Mihály hentesmester
Peter-Rosegger-Str. 3.

D-6710 Frankenthal, Tel.: 06233/62 69 3

A Zürichi rk. Szt. István Magyar Misszió, plébániai nagygyűlését márc. 10-én, 19.30 órakor tartja meg a Bahnhof-Restaurant I. em. 9-10. termében (Hauptbahnhof). A gyűlésre a híveket is tisztelettel meghívjuk. Tárgy: Beszámoló az Egyházközség múltévi munkájáról. Az Egyházközség Tanácsa nevében: Golarits István jegyző, Pállinger Ernő elnök.

Március 5-én lesznek a bajor községi választások. A Bajor Katolikusok Szövetsége a választásokkal kapcsolatban állást foglalt a bürokratizmussal és minden áron való centralizálással szemben. Az új községi közigazgatásnak főleg a családvédelmet kell szolgálnia. A község politikai döntéseiről értesíteni kell a kisebbségek érdekelt csoportjait és az idegen állampolgárokat is.

Állandóan veszünk jó áron régiségeket és műtárgyakat. H. Schulte-Nordhorn, Kothok 1-3 Hauptstr. 1-3, 446 Nordhorn W-Germany.

„TETENY” ungarische Spezialitäten INH.: O. BAYER

Kreittmayrstr. 26. - D-8000 München 2.
Telefon: (089) 19 63 93

Badacsonyi Kéknyelű	DM 6.20
Badacsonyi Szürkebarát	6.20
Domoszlói Muskotály	6.20
Domoszlói Tramini	6.50
Debrői Hárslevelű	5.75
Soproni Kékfrankos	6.—
Villányi Burgundi	6.20
Hajósi Kabinet	6.20
Tokaji Aszu 4 putt.	12.80
Beverage Bitters L. (Unikum)	23.—
Beverage Bitters 1/2 (Unikum)	12.—
Alföldi Olaszrizling L.	4.80
Alföldi Kékfrankos L.	4.80
Kecskeméti Barackpálinka 43 %	23.80
Barackpálinka (hasas ü.) 43 %	20.50
Szilvórium 45 %	18.50
Magyar szalámi kg.	21.—
Csabai kolbász kg.	18.—
Gyulai kolbász kg.	17.—
Süli debreceni kg.	12.—
Süli kolbász kg.	14.—
Tarhonya (kalocsai) 1/2 kg. 4 toj.	2.50
Nagykockatészta 8 toj. 1/2 kg.	2.95
Lebbencs 8 toj. 1/2 kg.	2.95
Cérnatészta 6 toj. 100 gr.	—65
Kiskockatészta 6 toj. 100 gr.	—65

Könyvújdonságainkat rendelje meg új címünkön

MUSICA HUNGARICA
RUMANNSTR. 4.
8 München 40. - Tel.: (089) 30 50 43
DM

Szabó Dezső: Az elsodort falu I-II	54.—
börkötés, gyönyörűszip kiadás	
Padányi: Dentumagyarria börk.	34.—
Padányi: A nagy tragédia I.	24.—
Padányi: A nagy tragédia II.	30.—
Mitchell: Elfújta a szél I-II.	27.—
Most érkezett meg, azonnal szállítható	
C. Kenneth: Szerelemről szó sem volt	30.—
C. Kenneth: Forgó táncparkett	30.—
Wass Albert: Ember az országút szélén. Új bőv. kiad. vköt.	25.—
Végh: Miért beteg a magyar futball	12.—
Harsányi: Magyar Rapszódia	38.—
Horthy M.: Emlékirataim	34.—
Reményik S. (Véghvári) versei	25.—
A világon megjelent minden jelentős könyv- és hanglezem raktáron!	
KRESZ autókönyv	12.—
A személygépkocsi vizsga kérdései	15.—
Kérje díjtalan könyv és hanglezem katalógusainkat!	

ÉLETUNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Tel.: (089) 98 26 37.

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkészség.
Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc.

Redaktion und Herausgeber: die Ungarische Oberseelsorge,
8000 München 81, Oberföhringerstr. 40. Tel.: 089/98 26 37.
Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
ELŐFIZETÉS:

Az Életünköt a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és ő náluk is kell előfizetni!
Tengeren túlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a Kiadóhivatal küldi az újságot.

Egyes szám ára egy évre 15.— DM, vagy ennek megfelelő valuta.
Tengeren túlra légipostával 25 DM.
Lapzárta: a hónap 20-án. — Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.
Postscheckkonto: Nr. 606 50-803, Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto: München.

Druck: Danubia-Druckerei,
Ferchenbachstr. 88. 8 München 50.

42/165, 5 év óta Svájcban élő, diplomás, rendezett körülmények között élő magyar férfi megismerkedne házasság céljából magyar vagy magyarul beszélő 35—40 közötti hölgygel. „Szeretetre vágyom” jeligére várok választ az Életünk Adminisztrációjához.

Bécsben élő 53 éves özvegyasszony ezúton keres csendes otthonába nyugdíjas élettársat. „Hiányzik valaki ebből az utcából” jeligére.

Jugoszláviai magyar nyugdíjas tisztviselő, 51/165, levelezne hozzáillő komoly, káros szenvedélyektől mentes Svájcban élő férfival. Leveleket „Házasság lehetséges” jeligére az Életünk Adminisztráció, 8 München 81, Oberföhringerstr. 40 címre kérem.

Mákos és diósbeigli állandóan kapható fél kg vagy kg-os rudakban, München legrégebbi cukrászdájában; fél kg mákos 8.— DM, fél kg diós 10.— DM Postán is szállítunk, portóköltés belföldre 3 kg-ig 3.50 DM.

CAFÉ FINSTERWALD, Tel. 089/55 51 74
München 2. Schwanthalerstr. 35.
M á z s á r L á s z l ó

Magyar-német és német-magyar fordításokat olcsón és gyorsan elvégez, magyar nyelvű okiratokról hitelesített másolatokat készít és más nyelvű okiratok fordítását korrekten elintézi.

W. Divy hiteles fordító és tolmács,
D-Friedrichshafen, Linderstr. 50. —
Telefon: 07541/71 39 1.

Rupp László hites törvényszéki fordító,
vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. D-8000 München
1. Postfach 162. Tel.: (089) 300 21 62.

Szörtelenítést fájdalommentesen és eredményesen végez a legújabb technikai vívmányok alapján; — emellett arc és szépségápolást — gyógynövényekkel is — vállal BUDAPESTEN mesterlevelet nyert kozmetikus mester.
FISCH ÁGNES, 8 München 5. Rumfordstr. 5. Tel.: 26 35 41. — Fogadás: hétfő-péntek, 10-13 és 14-17 óráig.

H I R D E T É S E K E T

a legnagyobbodott Életünk szívesen fogad. Apróhirdetés egy hasábos 1 cm 10.— DM; két hasábos 20.— DM. Nagyobb hirdetés arányosan drágább.

A hirdetési díjat előre kérjük, vagy csekken, utalványon, vagy Postscheckkontón Nr. 606 50-803. Kat. Ung. Seelsorge, Sonderkonto München.